

Zavezniki bodo ustavili dobave nevtralcem

Chamberlain je včeraj dejal, da bodo zavezniki ustavili vse dobave kolonijskega blaga nevtralcem, ki podpirajo Nemčijo — Mir tudi brez pristanka Poljske ne bo sklenjen — Napoved popolne gospodarske izolacije Nemčije — V Nemčiji pravijo, da bi izvedba zavezniškega načrta pomenila izstradanje vse Evrope

LONDON, 3. aprila. Reuter. Na včerajšnji seji angleškega parlamenta je podal ministrski predsednik Chamberlain obširno poročilo, v katerem je govoril posebno o zadnji seji vrhovnega vojnega sveta v Londonu. Dejal je med drugim: Na seji smo razpravljali o vojaškem položaju od zadnjega zasedanja in sprejeti važne sklepe glede delovanja v bodočnosti. Iz izjave, ki smo jo izdali, se vidi, da smo se resno lotili dela. Bilo je doseženih še več novih sporazumov med Francijo in Anglijo. Iz izjave z dne 28. marca izvirajo tri dejstva: 1. Ne more biti nobenega miru, ki ne bi slonel na popolni soglasnosti Anglije in Francije in ki ne bi zagotavljal njune varnosti in varnosti vseh ostalih svobodnih evropskih narodov. 2. Francija in Anglija bosta delovali ob sopomoči drugih narodov tudi po sklenitvi miru. 3. Brez sporazuma s Poljsko in njenega pristanka ne bomo sklenili miru.

STALIŠČE DO NEVTRALCEV

Dalje je govoril Chamberlain o nevtralcih. Nemčija tolmači na svoj način vprašanje nevtralnosti in grozi nevtralcem, ako ne bi izvršili nemških zahtev. Politika zaveznikov pa sloni na spoštovanju pravih nevtralnih držav. Nemčija se ni strahla groziti skandinavskim državam, ako bi pomagale Finski in potaplja brezobzirno nevtralne ladje. Zavezniško spoštovanje pravic nevtralcem pa nas ne sme zastopiti, da ne bi delali nevtralcem odgovorih za pomoč, ki jo dajejo Nemčiji. Če hočemo zmagati s čim manjšimi žrtvami, moramo odvzeti Nemčiji sredstva za nadaljevanje njene napadalne politike. Zaradi tega smo se odločili voditi gospodarsko vojno proti Nemčiji do skrajnih možnosti.

VOJNE TRGOVINSKE POGODBE

Zavezniki so sklenili že vrsto vojnih trgovinskih pogodb s posameznimi državami. Anglija je sklenila take pogodbe z Norveško, Švedsko, Islandom, Belgijo in Holandijo in jo bo sklenila te dni tudi z Dansko. Francija se pogaja sedaj s Španjo, že prej pa je sklenila pogodbe s Španjo, Grčijo in Turčijo. V Londonu se mudi te dni kot zastopnik Jugoslavije podguverner Narodne banke dr. Belin, v kratkem pa bo prispela tudi delegacija

Romunije. Tekom tedna pride v London še francoski blokadni minister Monet. Namen vseh teh pogodb je omejiti ali popolnoma onemogočiti izvoz blaga v Nemčijo. Pred vsem pa hočemo preprečiti dobavo kovin, olja in masli, kar je za Nemčijo najvažnejše. Vsega blaga pa seveda v državah, ki prejemajo pomoč za dobavljanje Nemčiji, ne moremo kupiti, glavno so najvažnejše vrste. Na Norveškem bomo pokupili n. pr. vse zaloge ribjega olja, naj bi ga bilo kolikor koli. Obenem pa se morajo nevtralne države zavedati, da jim ne bomo prodajali vse dotlej svojih kolonialnih pridelkov in izdelkov, dokler ne daje jamstev da ne bodo podpirale Nemčije.

BLOKADA IN BALKAN

Nato je govoril Chamberlain o pomorski blokadi Nemčije in dejal, da je angleško brodogradništvo že izvedlo nekatere praktične ukrepe, da prepreči vsak prevoz nemških ladij iz Skandinavije. Operacije se izvajajo v neposredni bližini nemških pomorskih oporišč, kar jasno dokazuje, kako prazne so nemške trditve da so Nemci gospodarji na Severnem morju. Sedaj pa se pripravljajo še drugi podobni ukrepi. O Balkanu je dejal, da so lažnjive vse govorice, da ga hočejo zavezniki potegniti v vojno. Njihovi spo-

razumi s Turčijo so nasprotno bili sklenjeni zato, da se ohrani tu mir in varnost. Da se preuči aktualna politična in gospodarska vprašanja evropskega jugovzhoda, so bili sedaj poklicani v London na posvet angleški poslanci iz Beo-

grada, Budimpešte, Bukarešte, Sofije, Aten in Ankare, obenem pa pride tja tudi veleposlanik iz Rima. Parlament je z navdušenjem sprejel Chamberlainovo poročilo.

Odmevi Chamberlainove izjave

LONDON, 3. aprila. Reuter. Nevtralni listi in zavezniški že komentirajo včerajšnji Chamberlainov govor. Norveški tisk je z govorom zadovoljen ter vidi v njem angleško obljubo, da ne bo prekršila nevtralnosti norveških vod. Švedski pravijo, da so ostali nameni zaveznikov tajni. Pravi alarm pa pomeni izjava, da bodo zavezniki ustavili dobavljanje nevtralnim državam, ki dobavljajo Nemčiji. Listi se sprašujejo, kaj bo Nemčija storila kot odgovor na ta angleški ukrep? Italijanski listi zahtevajo, da se nevtralnimi državam pusti vsaj toliko angleških dobav, kolikor so jih imele pred vojno. »Daily Telegraph« pravi, da se je ameriški eksport v nevtralne države dvignil v zadnjih mesecih za 50%. »Times« pišejo, da je cilj Velike Britanije vojno čim bolj skrajšati. Interes zaveznikov je popolnoma identičen z interesi malih nevtralnih držav. »Manchester Guardian« pravi, da zavisi neodvisnost malih nevtralnih držav od zmage zaveznikov. Delavski »Daily Herald« odobrava Chamberlainov govor ter pravi, da Angleži ne bodo večno čakali na energično akcijo svoje vlade. »News Chronicle« sa piše, da se je morala med angleškim prebivalstvom po govoru zelo dvignila ter vse zahteva, da se blokada še poostri.

NORVEŽANI ZADOVOLJNI

OSLO, 3. aprila. Reuter. V tukajšnjih političnih krogih izražajo zadovoljnost z

včerajšnjim Chamberlainovim govorom v parlamentu. Neki politik je izjavil dopisniku agencije Reuter sledeče: Mi stvarno nikoli nismo mislili, da namerava Anglija kršiti nevtralnost naših teritorialnih vod pri zaustavljanju nemških ladij, in jeni-ljemo sedaj z zadovoljstvom na znanje Chamberlainov govor, v kolikor se je nanašal na to vprašanje.

NEMSKA KRITIKA

BERLIN, 3. aprila. DNB. Nemški tisk se bavi s Chamberlainovim govorom in

pravi, da so besede angleškega premierja osnovane na dvojni morali, njih glavni smisel da je pa pritisk na nevtralne države. Sklepi zavezniškega vrhovnega sveta bodo naleteli v Nemčiji na reakcijo. Poskušani pritisk na nevtralne države in s tem v zvezi razširitev sedanje vojne bi bil prehud udarec za gospodarstvo vseh narodov. Anglija ne more kupovati odviska nevtralnih držav, medtem ko ima Nemčija z njimi živahne kupčije. S tem, da hočejo odvzeti Nemčiji dobavo masli, je jasno, da hočejo Angleži nemški narod izstradati. Zavezniški sklepi so bolj v škodo nevtralcem kakor Nemčiji. Če bo Chamberlain hotel izvesti svoje načrte, bo zastala vsa svetovna trgovina in življenje evropskih narodov bo nemogoče. Chamberlain pa ni povedal niti besede o tem, kako si zamišlja nadaljevanje vojne s francoskim zaveznikom, ki ga je nepremišljeno potegnil v vojno.

Sovjeti bi se radi pogajali z zavezniki

„Pravda“ za poglobitev stikov z zahodnimi demokracijama — Angleži baje odklanjajo tudi trgovinska pogajanja — Sovjetski tisk ponatiskuje napade na Nemčijo

LONDON, 3. marca. Exchange Telegraph. Po vestih, ki so prispele sem, je sovjetski uradni list »Pravda« izrazil mnenje, da bi bila Sovjetska zveza pripravljena razširiti in poglobiti svoje odnose z zahodnimi velesilama. Tudi v Londonu samem potrjujejo, da želi Sovjetska zveza prirediti zlasti nova trgovinska pogajanja z zavezniki. Toda naglašajo, da vodijo sovjetje pri tem po vsej priliki dvojni nameni, ni pa seveda tudi izključeno, da se hočejo resno oddaljiti od Nemčije. »Yorkshire Post«, ki je navadno zelo

dobro informirana, piše, da Anglija najbrže ne bo sprejela sovjetske iniciative za pričetek sovjetsko-angleških trgovinskih pogajanj. To je baje sporočil pretekli teden sovjetskemu poslaniku Majske-mu tudi zunanji minister lord Halifax.

MOSKVA, 3. aprila. Exchange Telegraph. Sovjetski tisk objavlja na široko ostre izjave, ki so padle s strani ameriških državnikov in ameriškega tiska na naslov nemške »Bele knjige«, o kateri trdijo, da je potvorbena. Prav tako citirajo

obširno tudi izjavo prezidenta Roosevelta. S tem je sovjetski tisk prvič po sklenitvi sovjetsko - nemškega prijateljstva dal prostora tako ostrim protinemskim izjavam. Kot opravičilo se navaja, da vodi Sovjetska zveza svojo lastno politiko in da se ne namerava vezati na nobeno vojskujočo se stranko. Vse nasprotne vesti, zlasti pa o tem, da bi se Sovjetska zveza priključila kakemu bloku (mišljen je tu blok z Nemčijo in Italijo) so le propagandističen maneuver.

stiski predsednik Paul Reynaud podal posebno izjavo, je bila po sporazumu med predsedstvom parlamenta in vlado odgodena do 11. tm., zato je odpadel tudi napovedani govor. Dopoldne je sprejel Paul Reynaud v avdienco jugoslovanskega poslanika dr. Purča.

Dekret proti Židom na Češkem

PRAGA, 3. aprila. DNB. Protektor von Neurath je izdal dekret, s katerim se vsem Židom v češkem protektoratu prepoveduje zaposlitev v tekstilni industriji in trgovini, in to počenši s 15. t. m. Razen tega se morajo Židje izseliti iz modernjših stanovanj v srednji mest na periferijo.

FRANCOSKI POSLANIK ODHAJA IZ SOFIJE

SOFIJA, 3. apr. Havas. Kralj Boris je sprejel v poslovljni avdienci francoskega poslanika Ristela, ki zapuša Bolgarijo in mu izročil odlikovanje za državljanske zasluge.

Nemški napad na Scapa Flow

BERLIN, 3. aprila DNB. Nemška letala tipa Heinkel so znova napadla angleško oporišče Scapa Flow. Iz te baze so namreč izšli angleški bombniki, ki so napadli nemška letalska oporišča na Syltu in Helgolandu. Več angleških vojnih ladij je obstreljevalo nemška letala, nekatere od njih so bile poškodovane. — Eno nemško letalo so topniške baterije sestrelile.

BERLIN, 3. aprila DNB. Nemški bombniki so včeraj znotraj napadli Scapa Flow. Letalci so opazili, kako je neka bomba zadela krov večje angleške bojne

ladje, ki jo je zajel plamen.

LONDON, 3. aprila. Reuter. Sinoči ob mraku so nemški letalci spet napadli pomorsko oporišče Scapa Flow, vendar so bili pregnani od angleških letalcev in protiletalskih baterij. Ni nobene škode. Drugi nemški letalci so napadli angleške konvoje ter vrgli najmanj 10 bomb, vendar ni nobena zadela. Vsa nemška letala so bila pregnana.

PARIZ, 3. aprila. Havas. Francoski letalci so nad zahodno fronto sestrelili 2 nemški letali, verjetno pa še tretje. Eno francosko letalo se ni vrnilo.

Reynaudova izjava odgodena

PARIZ, 3. marca. Havas. Seja francoskega parlamenta, ki bi morala biti včeraj popoldne in na kateri naj bi bil mini-

Nemški glas o zavezniških ciljih

BERLIN, 3. aprila DNB. V zvezi z zavezniškimi načrti v južno-vzhodni Evropi je treba naglasiti, da »so tu prizadeti Neurath je izdal dekret, s katerim se da hočejo demokratične sile po svoje razdeliti Evropo, v primeru zmage bodo hotele krojiti meje Italije. Reynaud se pa globoko moti, če meni, da mu bo to uspe-

lo. Nemški 80 milijonski narod bo umel na te načrte odgovoriti po svoje, a nikakor ne tako, kakor si zamišljata London in Pariz. Vojna bo trajala dalje, tako dolgo, dokler ne bo Nemčija zmagala. Mir v Evropi bo zagotovljen šele tedaj, kadar bodo zahodne plutokracije premagane.

Maribor, 3. aprila.

Posebna značilnost sedanje evropske vojne je zlasti v tem, da ima več neznan, ki otežujejo jasne račune, kakor so bili mogoči v zadnji svetovni vojni. Ena teh neznank je Sovjetska zveza. Vse do 23. avgusta lani je izgledalo, da se bo pridružila zaveznikom, tedaj pa je bil nenadoma sklenjen njen pakt z Nemčijo. Politika, ki jo je poslej vodila Moskva, je bila nerazumljiva ali vsaj zelo težko razumljiva, kajti nikoli ni bilo mogoče odgovoriti na vprašanje, kakšni so prav za prav njeni končni nameni. Vdor na Poljsko, politični in strateški poseg na Balt in končno odkriti napad na Finsko je ustvarjal več možnosti za razlago. Predvsem pa je vstajalo vprašanje: Ali se misli Sovjetska zveza odkrito vplesti v vojno, ali pa ima le namen izkoriščati zase ugodne položaje, ki jih utege nuditi vojna med Nemčijo in zavezniki?

Razvoj dogodkov je tekom teh zadnjih sedem mesecev, ki so potekali od začetka vojne, zlasti pa po ekspoziciji zunanega komisarja Molotova pretekli teden na zasedanju vrhovnega sovjeta v Moskvi, pokazal precej jasno, da Sovjetska zveza na prvo alternativo ne misli. Molotov samemu ne bi mogli verjeti zgolj na besede, da je namen Sovjetske zveze ostati v položaju nevtralnosti, toda vsi drugi znaki so taki, da dajejo tej izjavi resnično verjetnost. Skoraj z gotovostjo lahko zato trdimo, da Sovjetska zveza v sedanjo evropsko vojno neposredno ne bo posegla, ako ne bo k temu prisiljena po neposrednih akcijah, ki bi se jih utegnile lotiti po primeru finske. S tega stališča presojava je zato tudi zelo malo verjetno, da bi bilo mogoče ustvariti trojno zvezo Nemčije, Italije in Sovjetske zveze. Ako bi se pa ta zveza formalno tudi ustanovila, se ne bi nanašala na vojaško kolaboracijo. Sovjetska zveza bi ostala tudi v tem primeru dalje nevtralna.

Moskva se je torej odločila za drugo pot izmed obeh možnih, in to, kakor vidimo sedaj, že od vsega začetka in je ostala tej odločitvi neomajno zvesta. To pa pomeni, da je njen namen sedanjo situacijo, ki jo ustvarja evropska vojna, samo ob strani izkoriščati v svoje imperialistične namene. Imperialistične, pravimo, kajti tudi če se morda skrivajo za njimi še kakšni cilji svetovne boljše revolucije, so vsekakor šele drugorazredni! Prvo je razširiti sovjetsko državno področje vsaj na ona ozemlja, ki so nekoč že pripadala carski Rusiji, ali pa morda ob ugodnem položaju še kaj čez. O tem nas prepričujejo ne nazadnje tudi Molotovljeve besede o Besarabiji, o kateri je dejal v svojem ekspoziciji dobesedno: »Mi s to državo (Romunijo) nimamo nenapadnega pakta. Od nerešenih spornih vprašanj nam je ostala edino še Besarabija, katere aneksije s strani Romunije Sovjetska zveza nikoli ni priznala, da se to vprašanje ni skušalo reševati s pomočjo vojaških ukrepov.«

S temi besedami pa ni bilo samo tako jasno in nedvoumno povedano, kakšni nagibi vodijo Sovjetsko zvezo pri njeni na videz zamotani politiki v sedanji evropski vojni, ampak tudi dokazano, da se Moskva prav v temeljni točki ne strinja z namenom snovanega trojnega pakta, ki ima namen zagotoviti status quo na evropskem jugovzhodu, kateremu pripada Romunija kot lastnica reklamirane Besarabije kot prednja straža. Moskva postavlja torej znova besarabsko vprašanje prav v trenutku, ko je ves svet pričakoval, da ga bo opustila, in kljub temu, da se zaveda, da je Italija pripravljena skleniti z njo sporazum samo ako slovesno izreče svoj desinteresement na Besarabiji.

Pogled Sovjetske zveze je torej po likvidaciji vojne s Finsko uprt na Besarabijo! Ali naj to pomeni, da je treba že v dogledni bodočnosti pričakovati oficielno postavitev tega vprašanja? In če, kako? Molotov je govoril o nevojaški metodi, ta pa bi bila samo lahko diplomatska. Pričela bi se v tem primeru prav gotovo enako, kakor se je pričela ona nasproti baltskim državam in Finski. Toda kolikor poznamo stališče Romunije, je več kot izključeno, da bi bila pripravljena odstopiti Besarabijo Sovjetski zvezi zgolj na diplomatski migljaj. Romunija je svojo mejo v Besarabiji utrčila, zgradila je tam svojo »Mannerheimovo« črto, mimo tega pa jamčita za njeno integriteto tudi Anglija in Francija, a iz raznih izjav vemo dalje, da bi se tudi Italija uprla sovjetskemu poskusu premika na Balkan. Končno pa tudi v interesu Nemčije ni, da bi se Romunija zapletla v vojno, kot bi se v tem primeru gotovo, zlasti še, ker ta vojna po vsej verjetnosti

Nagle romunske priprave na besarabski meji

Reakcija na zadnji govor Molotova — Romunija postaja odločne ša, ker čuti za seboj oporo zaveznikov — Pred blokado v Črnem morju?

BUKAREŠTA, 3. aprila. Exchange Telegraph. Govor Molotova, v katerem je dejal, da Sovjetska zveza nikoli ni priznala romunskih pravic do Besarabije, je izzval v Romuniji ostro reakcijo, ki se kaže posebno v pospešenih obrambnih pripravah. V vsej naglici so se pričela na sovjetski meji nova utrjevalna dela in koncentrirajo se tam velike čete. Ves železniški aparat je v prvi vrsti angažiran v ta namen. Tako je zmanjkalo voz in lokomotiv za prevoz blaga v Nemčijo. Mi-

mo tega pa je postala Romunija tudi nasproti Nemčiji zelo odločna in odbija energično nemški gospodarski pritisk, zavedajoč se, da ima za hrbotom v primeru potrebe takoj turško in zavezniško vojaško pomoč. Pa tudi Italija je obvestila vlado v Bukarešti, da ne bo dovolila nobenih kršitev romunske nedotakljivosti. Tudi Madžarska je odgodila vse svoje revizionistične načrte.

BUKAREŠTA, 3. aprila. Exchange Telegraph. Dasi je bilo s strani Turčije de-

mantirano, da bi zavezniki zahtevali prehod za svoje bojne ladje skozi Dardanele, se tu vendarle pričakuje, da bosta Anglija in Francija razširili blokado tudi na Črno morje in tako preprečili ves prevoz blaga, namenjenega za Nemčijo. O tem bodo, kakor se tu zatrjuje, razpravljali na konferenci balkanskih angleških poslanikov v Londonu. Kakšno stališče bi zavzela Romunija proti tej blokadi, za enkrat ni bilo mogoče izvedeti.

Namen zavezniške vojske na Vzhodu

ZENEVA, 3. apr. Havas. Sinočni »Journal« prinaša izjavo, ki jo je dal dopisniku lista general Weygand v Beyrutu. Na vprašanje, zakaj je na vzhodu koncentrirana močna zavezniška vojska, je general odvrnil, da so Nemci vodili zadnja leta politiko, ki jo je bilo treba presekati. Nemčija ni tako daleč od Vzhoda, treba je zagotoviti vsa gospodarska sredstva in zato smo tu, na istih tleh. Francozi ne napadamo tujih narodov, ne ugrabljamo tuje zemlje, kakor to delajo drugi. Hoče-

mo pa braniti svoje interese, zato smo v pripravljenosti. Vrhovno poveljstvo je razmeščeno v tri skupine. Weygand je organiziral francoske kolonialne čete, Wawel angleške, dočim so turške pod poveljstvom maršala Čakmaka. Vrhovni poveljnik vseh zavezniških sil v Orientu je v Kahiru, on sam bo lahko dopisniku podal mnoge demantije lažnih vesti, ki se širijo o zavezniški pripravljenosti na Bližnjem vzhodu.

Zakaj je Laval potisnjen v ozadje

PARIZ, 3. aprila. LRP. Ob priliki prihoda francoskega veleposlanika Francoisa Ponceta iz Rima v Pariz in odhoda bivšega veleposlanika Besnarda v Rim, kamor pa ne potuje v politični misliji, ampak kot zastopnik Francije pri delih za svetovno razstavo, ki se pripravlja v Rimu za leto 1942, je pa bil pred svojim odhodom iz Pariza vendarle sprejet pri predsedniku vlade Paulu Reynaudu, se tu veliko razpravlja o odnosih med Francijo in Italijo. S tem v zvezi pa trdijo poučeni zelo odločno, da ne more biti nobenega

govora o tem, da bi mogel biti bivši zunanji minister in poznejši ministr predsednik Laval poslan v Rim kot opolno-močni zastopnik Francije ali v kakršni koli uradni misliji. Razlogi, ki govorijo proti temu, so navedeni najbolj jasno v nekem uvodniku »Ordrea«, v katerem je naglašeno, da bi vsak tak korak francoske vlade mogel vzbuditi sum posebno pri zavezniški Turčiji, a prav tako tudi v Grčiji in na ostalem Balkanu, ki ni naklonjen načrtom, kakršne je svoječasno snoval Pierre Laval.

Nevarnost blokade na Jadranu?

RIM, 3. aprila. United Press. V Italiji je nastalo vznemirjenje zaradi glasov iz Londona in Pariza, da nameravajo zavezniški preprečiti promet nemških trgovskih ladij, ki so bile od začetka vojne vsidrane v tržaškem pristanišču, se pa sedaj pričenjajo uporabljati za prevažanje tovorov po jadranskem morju v italijanska

pristanišča, od koder se pošiljajo dalje po železnici v Nemčijo. Zato se spravlja s tem v zvezo tudi odredba, da mora takoj pod zastave deset letnikov mornariških rezervistov, kakor tudi to, da se morajo ribiške ladje takoj vrniti v svoja pristanišča.

Prihod ameriških prostovoljcev

PARIZ, 3. apr. Havas. Semkaj prispejo danes prvi oddelki ameriških prostovoljcev, ki so sodelovali v svetovni vojni na zahodnem bojišču. Včeraj so se izkrcali v Genovi. Med njimi so odlični diplomati in vseučiliški profesorji ter drugi intelektualci ameriškega javnega življenja. Potujejo na svoje stroške. Spominjajoč se

tesnega sodelovanja v svetovni vojni s Francijo, so ameriški prostovoljci tudi zdaj zbrali 22 popolnih sanitetnih ambulanc z vsem potrebnim materialom za francosko bojišče. Francija sprejema s hore iz Amerike z veliko hvaležnostjo in pozornostjo.

Izjava švedskega vojnega ministra

STOCKHOLM, 3. apr. Reuter. Švedski obrambni minister je v svojem govoru v Upsali dejal, da se bo država branila, če bi bila napadena. Kdor bo hotel ugrabljati nam samostojnost, bo našel na močan odpor našega orožja. Usoda narodov visi na kocki, vsi moramo biti pripravljeni za vsak primer. Švedska je majhna država, naše narodne sile nam ne dopuščajo, da se

vmešavamo v tuje spore. Če se bodo sev. države zedinile v enotno obrambno zvezo, bo naše stališče do vojne in miru ostalo neizpremenjeno. Neodvisnost nas vseh mora sloneti na strogih nevtralnosti in spoštovanju narodnih pravic, kar bi naj bilo opomin tudi zunanjim silam v ocenjevanju položaja skandinavskih držav.

Nemci potaplajo svoje ladje

LONDON, 3. aprila. Reuter. Uradno javljajo o potopitvi nemškega parnika »Hugo«. Angleška podmornica je zasačila nemško ladjo izven teritorialnih voda in ji ukazala, naj se ustavi. Parnik se ni mogel več umakniti, a ustaviti se tudi ni hotel, zato je posadka ladjo raje sama

potopila, kakor da bi se predala sovražniku.

LONDON, 3. aprila. Reuter. Nemški mornarji so v Severnem morju potopili parnik »Mimi Horn«.

POLJSKI POSLANIK PRI PAPEŽU
VATIKAN, 3. aprila. Havas. Papež je sprejel včeraj v avdienco poljskega poslanika.

ne bi ostala lokalizirana.

Ali bi Sovjetska zveza riskirala to, da pride v navzkrižje z interesi tolikih sil? Ako se resno ne misli vmešati aktivno v sedanjo vojno, tega ne bo storila. Tako pa bo ostalo besarabsko vprašanje pač še dalje le vprašanje.

Eksplodizija v angleški tovarni

LONDON, 3. apr. Reuter. Eksplodizija, ki je nastala v neki škotski tovarni municije, se je čula deset milj naokrog. Več izločb v mestu je popokalo. Nekaj po 18. uri so prišli delavci nočne izmene na delo. Ko so stopili skozi glavna vrata, je silovit pok vrget razne kovinske dele tovarne v zrak. Mnogo ljudi je pok vrget na zemljo. Materialna škoda je klub temu majhna. Iz nekega poslopja so bruhnili ognjeni jeziki. Eksplodizija je nastala v oddelku, kjer je bilo zaposlenih 12 ljudi. Sodijo, da je najprej začelo gorjeti, potem šele je došlo do poka. Z reševanjem ponesrečencev so bili zaposleni vso noč.

Italijanska napoved o blokadi

RIM, 3. aprila. Diplomatski urednik agencije Stefani javlja, da se bo zavezniška pomorska kontrola razširila tudi na ameriški dovoz preko skandinavskih držav v sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Prav tako bo kontroliran ves izvoz nevtralnih držav, predvsem onih v baltskem področju.

PRETEKLI TEDEN NAJMANJŠE IZGUBE

LONDON, 3. aprila. Reuter. Tedensko poročilo ministrstva vojne mornarice poroča: Pretekli teden je bila potopljena neka cisterna ladja. Razen tega so Nemci potopili še dve norveški in eno dansko trgovsko ladjo. To so najmanjše izgube v teku enega tedna od začetka vojne doslej.

ANGLEŠKI RIMSKI VELEPOSŁANIK POTUJE V LONDON

LONDON, 3. aprila. Stefani Angleški veleposlanik v Rimu bo odpotoval tekom tega tedna za več dni v London.

EGIPT ZA ANGLIJO

KAHIRA, 3. apr. Reuter. Predsednik egiptške nacionalne stranke Nahas paša je izročil britskemu poslaniku manifest, v katerem izraža stranka vse simpatije do Velike Britanije, želeč ji pomagati v naporih za zmago pravičnosti.

ARETACIJE V SOVJETSKI POLJSKI

RIM, 3. aprila. »Corriere della Sera« piše o mnogih aretacijah, ki so jih izvršili svojeti v zasedenih krajih. Obласти nastopajo posebno brezsrčno proti intelektualcem. Več poljskih in ukrajinskih književnikov je bilo aretiranih in ustreljenih.

ZATRITA ZAROTA V BRAZILJI

RIO DE JANEIRO, 3. apr. Havas. Policijsko ravnanje je obvestilo zastopnike tiska, da so funkcionarji razpuščene ustavne stranke pripravljali zaroto proti javni varnosti. Po aretacijah v Sao Paulu pa vlada po vsej Braziliji zopet mir. Vlada je sklenila energično zatreti vsak prevarni poizkus.

MORALNI EMBARGO

WASHINGTON, 3. apr. Cordell Hull je izjavil, da moralni embargo nad Rusijo zaradi letal še traja.

POŽAR NA AMERIŠKEM PARNIKU

GENOVA, 3. aprila. Havas. Na ameriškem parniku »Manhattan« je izbruhnil požar. Ogenj je nastal zaradi vnetja za boja s fosforjem. Zadušljiv dim je zastrupil deset oseb, ki so jih morali prenesti v bolnišnico. Gasilci so v pol ure ogenj pogasili.

VOJAŠKA PREDIZOBRAZBA V ŠVICI

BERN, 3. apr. Stefani. Zvezni svet je osvojil predlog o vojaški predizobrazbi mladeničev od 16. leta starosti dalje.

Marčorska napoved. Prevladovalo je oblačno in malo vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota +12.1, danes najnižja -3.6, opoldne +10.2. Danes je bila že drugič slana.

Kolikšna je bila dejanska pomoč Švedske Fincem

Borislav B. Bošković / Plemeniti odziv demokratskega naroda ima malo primerov v svetu

Zdaj se doznajajo prve podrobnosti o švedski pomoči Finski v nedavno končani sovjetsko-finski vojni. Ta pomoč je bila večja in pomembnejša, kakor se misli. Celo Švedi sami niso vedeli, kolikšna je dejanska pomoč njihove domovine napadeni sosed.

Švedska je že v prvih trenutkih vojne pokazala najboljšo voljo, pomagati Fincem v mejah svojih možnosti tako, da bi ne bila zapletena tudi sama v vojno. Takoj spocetka so se ustanovljale prostovoljske akcije. Po vsej državi so bile najrazličnejše nabiralne akcije, ki so se končno osredotočile v »Švedskem nacionalnem fondu za pomoč Finski«, ki je zbiral denar ter v »Centrali za pomoč Fincem«, ki je skrbela za darove in druge potrebščine finških beguncev v izpraznjenih krajih.

Zbiranje denarja za Fince se bo na Švedskem tudi po vsej nadaljevalo. Do srede marca je bilo zbranih 418 milijonov din. Denar je bil deloma uporabljen za nakup potrebščin Fincev ter preskrbo švedskih prostovoljcev, del ga je prešla na razpolago finska vlada. Švedska industrijska in trgovska podjetja so darovala blizu 66 milijonov švedskih kron, velike vsote je dala na razpolago Fincem tudi švedska država sama. Kakor je nedavno izjavil švedski finančni minister, je skupna vrednost švedske denarne pomoči v darovih in posojilih Finski znašala 400 milijonov švedskih kron. Temu je treba dodati še vrednost nabranega blaga, ki je bilo poslano na Finsko v težini nad milijon ton. V krogih tujih opazovalcev cenijo vso švedsko pomoč na 500 milijonov švedskih kron ali 29.400.000 angleških funtov.

Švedska je poslala na Finsko 9000 prostovoljcev. Opremljeni so bili z vsem in so stali pod finsko zastavo in poveljstvom na fronti. Ostalih 5000 prostovoljcev je še bilo ob zaključku vojne na poti. Vse prostovoljske čete so imele švedski vojni material, letala itd., nabavljen po prostovoljskih darovih Švedov.

Nedavno so bile objavljene številke o švedskem vojnem materialu, ki je prišel na Finsko. V njem je več letal, 90.000 pušk in avtomatičnega orožja, 42.000 izstrelkov, 75 protitankovskih topov, 250 topov, polovica teh je bila protiletalskih in velika zaloga muni-

cije. Poudariti je treba, da je bil švedski vojni material edini, ki je prihajal v teku prvih šest mesecev na Finsko. Navedene številke pa bodo po dokončnih ugotovitvah še večje.

Švedska pomoč je bila pomoč vsega naroda. Morda doslej še noben narod ni storil tolikšnih prostovoljnih naporov s spontanim navdušenjem v korist sosedu. Pomoč je bila

Günther, švedski zunanji minister

dana na razne načine, desetine tisočev ljudi je brez denarne nagrade z vso energijo prispevalo svoje. »Švedski nacionalni fond« je prejel darove, ki so večkrat dosegli 13 milijonov kron dnevno. V stotinah tovarn in drugih podjetjih so delali delavci nadurno ter so ta izredni zaslužek poklanjali za pomoč Fincem. Večkrat so bile te nadure podvojene v eni noči. Določeni so bili posebni dnevi, ko so trgovci in drugi pridobitniki dajali 10% od izkupitka za Fince. Tako je stockholmski tramvaj odstopil ves svoj enodnevni dohodek. Na tisoče uradnikov je odstopilo svojo eno-

dnevno plačo, 500.000 teh je redno prispevalo v pomožni fond. Dragulje, sportne pokale in druge trofeje, odlikovanja, redke knjige in druge dragocenosti so prodajali v korist Fincem. Na tisoče odev, hrane in drugih potrebščin je odstopilo civilno prebivalstvo. Poklonjeni so bili avtomobili, motocikli, kolesa in smuči. Dve veliki bolnišnici švedskega Rdečega križa z nad 500 ljudmi in velikim številom zdravnikov delata že dalje časa na Finskem. Prav tako so odšle tja brigade švedskih veterinarjev in gasilcev. Nad 8000 finških otrok, žen in starikov je našlo zavetja v švedskih družinah. Ranjence so prenašali v bolnišnice na švedska tla, vsak dan so prihajali novi transporti preko meje. Sprva je bilo predvidenih 1000 postelj za bolnike.

Švedska pomoč Finski pa še ne bo tako hitro prenehala. Mnogo je še ran, ki jih bo treba ozdraviti, zato bo pomoč Švedov kakor drugih narodov še dolgo potrebna. Humanitarna akcija Švedov se nadaljuje. Na nedavni poziv vlade se je odzvalo mnogo švedskih lastnikov taksijev, tovornih avtomobilov in avtomobilov, da so šli pomagat pri evakuaciji odstopljenih finških krajev. Več tisoč švedskih avtomobilov je bilo dan za dnevno zaposlenih na Finskem. Pred sklenitvijo mira je poslala Švedska na Finsko več strokovnega delavstva, da so nadomestili v tovarnah vpoklicane Fince. V kratkem času se je bilo prijavilo 5000 prostovoljcev-delavcev in že v prvih dneh marca je šlo na Finsko njih 700. Doslej je bilo tudi malokomu znano, da je Švedska dobavljala Fincem velike količine premoga, goriva, bencina in koksa. Zaradi tega so bila svojčas na Švedskem uvedena posebna določila varčevanja v uporabi goriva.

Če si tedaj predložimo vso to obilno švedsko pomoč sosedni Finski, lahko razumemo, da bi ta ne bila mogoča v tej meri, če bi Švedska ne bila nevtralna. Ako bi se vmešala v boj, bi njena borba na dveh frontah, kljub zavezniški pomoči, ne dopuščala tolikšne opore Fincem v vojni, ki bo imela še dalekosežne posledice v gospodarskem življenju visokega severa.

Kultura

Druga knjiga spominov Ivana Laha

V založbi Odbora za postavitev nagrobnega spomenika pisatelju dr. Ivanu Lahu v Ljubljani je izšla druga knjiga pokojnikovih spominov, ki je nadaljevanje prvega dela, katerega je pred petimi leti izdala Tiskovna zadruga. Lah je te svoje spomine napisal in pripravil v zadnjih tednih življenja, ni pa imel več časa, da bi dopisal še za zadnja poglavja, ki bi bila gotovo prav tako zanimiva, kakor so tu izdana. Prezgodnja smrt mu je iztrgala pero iz roke in ugasnila njegovo plodno življenje.

Ta druga knjiga spominov se pričena s konfincijo v Ljubljani za časa svetovne vojne in nadaljuje za dogodki na Ljubljanskem gradu, potovanjem in življenjem političnih konfinirancev v taboriščih v Lipnici, Hainburgu, Sitzendorfu in Mittergrabenu. Veliko nočjo leta 1916. in odhodom k vojakom. Vsa ta poglavja so pisana živo, z vso bistrino pisatelja. Še bolj plastični pa so poznejši opisi poti v Galicijo, premestitve v Romunijo in zlasti posega v boje ob Seretu, v katerih je bil Lah ranjen prav v trenutku, ko je upal, da se mu bo posrečilo priti v ujetništvo. Dalje slede poglavja iz bolnišnice in dogodkov v Pragi, kamor je prišel z bojišča. Tem poglavjem se pa žal že pozna, da so le izrezki iz dogodkov, brez tistih zvez, ki jih je hotel pisatelj še napisati. Vendar nam obujajo spomine na zadnje mesece svetovne vojne, ko smo doživljali rušenje Avstrije in se bližali osvobojenju.

Knjiga je torej proti koncu bolj fragmentarna, toda še vedno dovolj tehtna, da bo mogla starejši generaciji obujati spomine na prestane dogodke svetovne vojne, mlajši pa pokazati marsikatero zanimivost, ki ji morda še ni znana. Zato je z njo znova obogatena naša sicer dokaj pičla spominska literatura izza dni zgodovinskih odločitev. Njena najbolj pozitivna stran pa je vera, ki je prevevala dr. Ivana Laha skozi vse strahote, ki jih je doživel, in odseva tudi iz teh njegovih zaključnih spominov. »Spomini« dr. Ivana Laha so tudi srečna združitev lastnih doživljanj in literarnih orisov ter imajo tako dvojno vrednost.

k Francoski pisatelj Roland Dorgéles, znan tudi pri nas, je bil nedavno ranjen pri nekem izvidniškem spopadu na zahodni fronti.

Dr. H. Krizman o zmotah in zmotljivcih

»Danes so nevarni časi, zato ima lahko vsaka zmotna in nered velike posledice. Čim dalje bo trajala vojna poguba, tem več bo zmotljivcev, ki bodo metali svojo črno senco na naše življenje. Zmotljivci so vrane, ki napovedujejo le slabo. Kakor tatovi se vtihotaplajo v ljudske duše, skrivajoč se za narodne svetinje in imena. Pozna se po tem, ker vedno blebetajo, da so samo oni pravi Hrvati, vsi drugi pa — izdajalci. Okrašeni z narodno trobojnico vpijejo, kjer ni treba »Živela Hrvatska«, v resnici pa ne pri-

znajajo življenja hrvatskemu človeku. Zmotljivci lažejo hrvatskemu narodu, da mu ne preti od nikjer nevarnost, edini sovražnik da mu je kmetski brat — Srbin. Zmotljivci so tedaj vsi, ki zavajajo narod k samosilnosti, surovosti, neposlusnosti do oblasti, k osebni osveti, mržnji in tatvini. Narodu hočejo zapovedovati in diktirati, s silo uničiti vsako svobodno misel, demokracijo. Izslediti jih ter odstraniti od narodnega življenja, to je prva dolžnost vseh poštenih ljudi. (»Varaždinske Novosti«).

Cvetković o volitvah in sporazumu

»Hrvatski Dnevnik« prinaša odlomke iz govora predsednika vlade Cvetkovića senatorjem IRZ ter piše med drugim: »Iz vedene so bile volitve po volivnem sistemu, ki je sicer dal ogromno večino JRZ, toda se je občutilo, da je na teh volitvah Jugoslovanska radikalna zajednica odpovedala. Kajti, če se vzame v obzir javno glasovanje, uradniški aparat in še druge stvari, se mora pošteno priznati,

da je JRZ na volitvah izgubila bitko. Od l. 1918 so se neprestano vrstile pogreške. Občutil sem, da če se ustvari zaupanje z ene in druge strani, da bo spor med Hrvati in Srbi lahko rešiti. Začel sem z dr. Mačkom govoriti odkrito. Nihče naj ne misli, da predstavlja rešitev hrvatskega vprašanja nekaj začasnega. Menjali ga bomo sicer, toda na bolje, ker verujemo, da bo tako res bolje.«

Sovjeti in države balkanskega sporazuma

Neki naivni ljudje še vedno trdijo, da so boljševiki do slovanstva nacionalno nadržani. Menijo, da se bodo, kadar bo prišel čas, zavzeli za idejo slovanstva. »Seljačko Kolo« navaja za vse takšne pobornike sovjetov pisanje moskovskega delavskega glasila »Trud«, kjer piše list o

Balkanski konferenci. Pravi, da »bodo morale države, članice Balkanskega sporazuma vrniti Madžarski vse predele, ki so ji bili po 1918 ukradeni«. »Seljačko Kolo« odgovarja, da ni bilo Madžarski nič ukradenega. V sestav Jugoslavije so prišli kraji s slovansko večino in celo madžar-

Dnevi, ki jih preživljamo, so najdramatičnejši v zgodovini

Tehtne izjave slovitega reporterja Worda Pricea o končnih izgledih sedanje vojne

Word Price, direktor in prvi reporter londonskega lista »Daily Maila« je znan žurnalst, ki je intervjuval že vse kralje in diktatorje. Na poti v Ankaro je v Beogradu dal sotrudniku »Jugoslovenske Pošte« z dne 2. t. m. zanimive podrobnosti, ki jih prinašamo v izveščku.

Price pozna Beograd že od prej. Ko so sodelovali Angleži pri obrambi prestolnice proti Avstrijem, je bil Price vojni poročevalec. O srbski vojski se je izrazil, da po hrabrosti in morali zavzema prvo mesto na svetu. Mož je nedavno intervjuval sv. očeta, pred leti je bil gost Hitlerja, s katerim se je vozil na izlete v kancelarjevem letalu. Kakor vsi Angleži pred zasedbo Avstrije, je bil tudi Price naklonjen nemški stvari. Zdaj je v vsaki izjavi glede Nemčije zelo previden:

— Strinjam se z optimisti, ki pravijo,

da bo vojna kratka. Prepričan sem sicer, da nam lahko proži Nemčija daljši odpor, toda prav tako sem odločnega mnenja, da bo morala na kraju kapitulirati.

O Angliji je Price dejal: — Anglija je pripravljena na vsako eventualnost. O tem priča že nedavni večer, ko sem čital ob zagrnenem oknu knjigo. Vstopil je stražnik in me opozoril, da je veter malo premaknil zaveso in se je pokazala svetloba... Posledna organizacija skrbi za zatemnitev in jo kontrolira. Prihod pomladi je načel London kakor olajšanje, noči so krajše... Razporeženje Angležev in Francozov je daleč od premirja. Igra je treba da se konča. Če se že mora voditi totalitarna vojna, pa naj se! Zavezniki se zaveda svoje moči, zato odbijajo vsako posredovanje. Za Ameriko ne verujem, da bo aktivno posegla v vojno. Za to tu-

ski zunanji minister je smatral za potrebno izjaviti, da nima Madžarska od Jugoslavije zahtevati ničesar. List zaključuje: »Torej, sovjetsko glasilu je večji Madžar od Madžarov samih. Madžarski grof je pravičnejši od boljševiškega delavskega lista.«

BAN ŠUBAŠIĆ GRADIŠČANSKIM HRVATOM

»Hrvatske Novine«, ki izhajajo kot glasilo gradiščanskih Hrvatov na Dunaju, so prinesle velikonočni pozdrav hrvatskega bana dr. Šubašića, kjer pravi med drugim: »Ob obnovi zedinjene, vstale Hrvatske me vežejo čustva z vami, ki ste daleč od domačega ognjišča in živ del nezlomljivega hrvatskega naroda. Ko slavimo praznik Vstajenja kot simbol zmage dobrote nad zlom, naj bi bila ljubezen do Hrvatske enako učvrščena v duhu in srcu politične in narodne svobode, v stvarjanju gospodarskega blagostanja, kulturnega napredka ter cementiranja socialne pravičnosti. Siguren sem, da tudi v tujini gojite materinsko besedo in ljubezen do vaše očetnjave ter manifestirate svojo najsvetejšo dolžnost do domovine.«

NA HRVATSKEM NAROD NE SME STRADATI!

Na zborovanju HSS v Stolcu v Hercegovini je minister dr. Smoljan naglasil, da »na Hrvatskem ne sme biti podrejenih in podjarmljenih. Najvažnejši principi programa HSS so pravičnost, človečnost in svoboda. V banovini Hrvatski narod ne sme stradati, s pomočjo javnih del bodo prišli nezaposleni do kruha. Predvojna kvaliteta hercegovskega tobaka mora spet priti do veljave. Katoliki naj žive v bratski slogi s pravoslavni in muslimani.«

DRUGI KRAJ, STARA PESEM

»Deutsches Volksblatt« prinaša skoro vsak dan spisek prispevkov za nemško šolsko ustanovo pod naslovom: »Tisti, ki svoj narod ljubi, dokazuje to samo z žrtvami, ki jih je pripravljen zanj prispevati.« Med zadnjimi darovalci so tudi ta pragotska imena: Rožanek, Rožanović, Bitušek, Globušić. Kateri narod naj bi ti podprli: onega, katerega stvarno z denarjem podpirajo ali tistega, kateremu dejansko pripadajo? se vprašuje »Dan«.

Daljša konferenca Cvetkovića z dr. Šubašićem je imela namen, razbistriti tudi vprašanje prenosa kompetenc notranjega ministrstva in ministrstva za telesno vzgojo na banovino Hrvatsko.

V Budimpešti je odpotovala naša poljedelska delegacija z ministrom dr. Čubrilovićem na čelu. Poljedelsko razstavo si bo ogledalo tudi odposlanstvo hrvatske »Gospodarske Sloge«.

Dr. Ikončić so ostali zvesti demokratski volivci njegovega sreza Dobriča. Kakor znano, je dr. Ikončić izstopil iz glavnega odbora DS, ker se ni strinjal z njegovo politiko proti sporazumu.

Proti cepitvi Vojvodine se je odločno izjavil madžarski senator dr. Varady.

Dragomir Pantović je bil oproščen vseh obtožb direktorja beogradske podružnice Fournier, Dragomira Stojadinovića.

Zmanjšanje števila orožništva predvideva novi zakon o dvanajstinah.

di ni potrebe, zadostuje podpora z orožjem in strelivom, kar pomeni prav toliko, da so USA napovedale vojno Nemčiji.

— V Stalinovi politiki se javljajo nova dejstva in lahko se primeri v kratkem, da bo Moskva začela novo politiko. Molotov je prijatelj iznenadenj...

Price ima s seboj velik daljnogled. Po tuje v mosulsko petrolejsko področje.

— To je navada še iz vojne, pravi. Pomislite, kako bi bilo, da se pojavim v vojski generala Weyganda brez popolne opreme... Prihaja čas velikih reportaž, dnevi, ki jih preživljamo, so najdramatičnejši v svetovni zgodovini. V Perziji bodo pisane njene izredne vznemirljive strani. Pa tudi na vseh straneh sveta, kjer izvira petrolej. Zmagal bo tisti, ki bo zavladal petrolejskim poljem...

Novice

Boj proti draginji je ostal brezuspešen.

Draginja se ne bo odpravila s policijskim ukrepom, ampak z zvišanjem proizvodnje in z mahanjem cen osnovnih življenjskih potrebščin

V svetovnem gospodarstvu prevladuje danes v glavnem dva sistema: svobodno ali liberalno gospodarstvo ter dirigirano, avtarkično ali totalitarno gospodarstvo. Točnih meja med obema sistemoma ni, saj imamo v državah z liberalnim gospodarstvom, posebno pa še danes v vojnem času, vedno česče pojave dirigiranega gospodarstva, a tudi v docela totalitarnih državah niso upejme vsi elementi liberalnega gospodarstva.

V naši državi že več let ne moremo povedati jasno ali prevladujejo pri nas elementi liberalnega ali elementi dirigiranega gospodarstva, čeprav sedanja politika cen govori za to, da se naše gospodarstvo vedno bolj razvija v smeri dirigiranega gospodarstva.

Draginja redno spremlja vojno.

Ko je izbruhnila sedanja vojna, so skoraj vse države podvzele v gospodarstvu ukrepe, da bi se mogle čim uspešneje vojskovati. Gotove ukrepe pa so morale podvzeti tudi nevtralne države, da si očuvajo nevtralnost in svoje gospodarstvo. Vsekakor pa je postalo eno izmed bistvenih vprašanj evropskih držav tako vojujočih se kakor nevtralnih

vprašanje cen življenjskih potrebščin.

Vse evropske države so pričele regulirati izvoz in domačo uporabo v prvi vrsti najosnovnejših življenjskih potrebščin, da bi preprečile draginjo in zaščitile gospodarsko šibkejšo sloje.

Cene življenjskih potrebščin pri nas niso začele naraščati septembra 1. 1939, saj se je že leta popreje delalo na tem, da se dvignejo cene podeželskim proizvodom. Gotove države, ki so bile zainteresirane na našem trgu, so poskušale umetno dvigniti cene našim poljedelskim proizvodom, v prvi vrsti pšenici, koruzi in živini. Ta dvig cen pa je bil samo navidezen, kajti te države, ki so kupovale pri nas kmetijske proizvode po zvišanih cenah, so nam tudi prodajale svoje industrijske izdelke po višjih cenah. Poljedelsko gospodarstvo se da izboljšati z racionalizacijo proizvodnje in s povečanjem potrošnje v sami državi, kar se pravi z drugimi besedami s povečanjem kupne moči naših slojev.

Z vojno v Evropi so se tudi pri nas začele dvigati cene. Vzroki niso bili samo gospodarski in psihološki, ampak je vplivala ranje tudi valuta. Na dvig cen je vplivala prav tako količina denarja kakor blaga. Po podatkih Narodne banke smo imeli 1939 v naši državi razpoložljivih plačilnih sredstev za 17.897 milijonov, lani pa 24.515 milijonov dinarjev; torej porast za 36%.

Istovčasno so se povečale mnoge dav-

šine ter se dvignile za 15% tudi delavske mezde —

samo plače državnih in privatnih nameščenecv so ostale iste,

v kolikor se niso zmanjšale. Zato občutijo draginjo najbolj nameščenci, pa bodisi državni ali privatni, poljedelci, ki nimajo od dvigovanja cen njih proizvodov nobenih koristi in delavci. Vidimo torej, da so se cene dvignile iz specifično naših domačih razlogov, pa tudi zaradi podražitve uvoženega blaga, v prvi vrsti industrijskih surovin.

Gotovo pa je, da se draginja ne bo odpravila s tehničnimi in policijskimi ukrepi, ampak z ukrepi, ki bodo ekonomskega karakterja. Že minula vojna je pokazala, da tehnični ukrepi proti porastu draginje ne zaležejo kdo ve kaj, ampak da samo poslabšujejo položaj. Draginja ni kriminalen pojav, ampak izrazito gospodarski, ki se ga da odpraviti samo z gospodarskimi ukrepi. Draginja se more zaježiti samo s povečanjem proizvodnje, z omejitvijo potrošnje gotovih ne neobhodno potrebnih proizvodov, z največjo štednjo v državnem gospodarstvu itd.

Septembra lanskega leta je bila pri nas sprejeta naredba o pobijanju draginje in brezvestnih spekulacij. Vendar pa je naše gospodarsko življenje obšlo naredbo, ki je bila docela policijskega karakterja.

Sokolstvo

Pokrajinski zlet Sokola v Celju

Po ustanovni slavnosti celjskega Sokola v Zalcu je bila najpomembnejša sokolska manifestacija 7. in 8. avgusta 1897 v Celju ob priliki otvoritve Narodnega doma, spojena z razvitjem prapora celjskega Sokola. Na tej slavnosti so bila zastopana vsa obstoječa društva iz današnje dravske banovine, Julijske Benečije in Zagreba. Najsvetanejši značaj je dala slavnosti navzočnost 21 čeških Sokolov in 3 odposlancev Dušana Silnega iz Beograda. Celjski renegetje so ob tej priliki navdihili na Narodni dom, ga obmejavali s kamenjem in razbili šipe. Nihče ni smel iz Narodnega doma, nihče ni bil varen življenja na celjskih ulicah.

Trinajst let kasneje se je vršil v Gaberju zlet bivše Slovenske sokolske zveze v proslavo otvoritve Sokolskega doma. Z otvoritvijo Sokolskega doma v Gaberju je celjsko Sokolsko društvo pridobilo po 20 letih svojo lastno prostrano telovadnico in si ustvarilo čvrst temelj za bodoče delovanje. S sokolsko telovadnico je tudi župa mnogo pridobila. V tej telovadnici so se prirejali župni sestanki in vadijski tečaji. Kmalu po zletu se je vršil 30. oktobra 1910 ustanovni občni zbor Sokolske župe. Ustanovitve se je namreč zavlekla, ker pravila niso bila odobrena. K župi je pristopilo 22 društev in odsekov, torej vsa takrat obstoječa društva na Štajer-

jskem ter društvi v Krškem in Zagorju — Zadnji župni zlet v bivši Avstriji se je vršil 14. junija 1914 v Brezicah. Prireditelj v mestu je bila prepovedana, javni nastop je bil na travniku pred mestom. Ob tej priliki je prišlo do spopada med Sokoli in policijo. S to prirediteljo, na kateri so bili v velikem številu zastopani Sokoli iz Zagreba, je celjska sokolska župa takorekoč zaključila svoje delovanje pred svetovno vojno.

Po našem osvobojenju sta imela celjski Sokol in župa več uspešnih prireditev. Največji sokolski zlet v Celju je bil župni zlet leta 1931. Služil je po svojem obsegu nekdanjim pokrajinskim zletom, ko še Sokolstvo ni bilo tako razvito, kakor danes. Ako primerjamo ta zlet s pokrajinskim, ki bo 29. in 30. junija 1940 v Celju, se lahko ustvarimo približno sliko o obsegu in nastopu. Zato je razumljivo, da se polska bratov in sester zaskrbljenost, kako bodo mogli izvesti organizacijo pokrajinskega zleta v vseh podrobnostih, točno in brezhibno. V naših bratih in sestrah sta

Onim, ki zagovarjajo visoke cene poljedelskih proizvodov, je treba povedati: da je naš kmet prodal preveč svojega pridelka že avgusta lanskega leta; danes aprila pred pomladjo pa kupuje skoro polovica naših poljedelcev hrano, v kolikor ima seveda denar, ponekod pa prevladuje tudi pomanjkanje semen za novo letino. Kar se pa tiče živine, pa je znano, da imamo po površini države in številu prebivalstva zdaleka premalo živine. Visoke cene živine bodo živino danes še bolj zdecimirale. Zato je treba v prvi vrsti maksimirati cene najosnovnejšim življenjskim potrebščinam, istočasno pa pristopiti k ukrepom, ki bodo zbijali naše gospodarstvo, se pravi zvišali našo proizvodnjo, s čimer bodo v kavi odpravljene razlogi, ki dvigajo cene življenjskih potrebščinam.

zastopala vsa naša sokolska društva, pa bodo podini odseki v svoji iznajdljivosti našli pola, da bo zlet takšen, kakor pričajo slavljenci, Sokolu matici in celjski sokolski župi.

Vsa sokolska društva prosimo, naj nam od časa do časa pošiljajo priporočila našo sokolsko razpravo, v kateri bomo posvečali vso pozornost sokolskemu delovanju mest in podeželja.

Iz Slovenjgradca. Lepo uspelo predavanje o sokolski ideologiji je imel pretekli petek zvečer br. dr. Farkaš. Predavanje je bilo od vseh navzočih navdušeno sprejeto in je zelo ogroben aplavz. Predavatelj br. dr. Farkaš bo gotovo upošteval željo vseh navzočih ter bo z aktualnim predavanjem v kratkem nadaljeval.

Na Boč — planinski dom

V nedeljo je bil v Poljčanah občni zbor podružnice SPD Poljčane. Vsa poročila funkcionarjev in tudi razprava, ki se je razvila ob njih, so pokazala, da je potreba in želja po planinskem domu na Boču od leta do leta, od dne do dne večja. Že iz predsednikovega poročila g. Volčiča, ki je pred dvema letoma prevzel vodstvo podružnice, je bilo razvidno, da je podružnica tudi v preteklem letu marljivo delovala glede priprav graditve doma na Boču. Planinski dom na Boču bo nedvomno znatno oživil in povečal dotok turistov. Predsednik je tudi glede zadeve graditve planinskega doma na Boču pojasnil stališče podružnice v zvezi s sosednjo podružnico SPD Rogaska Slatina, ki skupno upravlja bočke postojanke. Društvo je priredilo za zbiranje gradbenega fonda 3 veselice. Podružnica šteje 74 članov. Blagajna izkazuje 7.904 din dohodkov in 2.539 din izdatkov. Imovinsko stanje je od lanskil 12.000 din naraslo na 19.000 din.

Med predlogi je bilo omenjeno naj se pri »Formilah« na Boču namesti kapiot s smerni: Boč, Slatina, Studenice. V dosego večje skupnosti in medsebojne povezanosti in za širitev naše lepe pesmi, ki bo med prebivalstvom podkrepila tudi narodno zavednost, se bo pod vodstvom učitelja Alojza Živka osnoval planinski pevski zbor.

Ljubljana

Protidraginjski odbor je napovedal, da bo v kratkem podal poročilo o svojem dosedanjem delovanju. Cene mesa so vnovič občutno poskočile, kar je gotovo posledica silnega izvoza naše živine. Kje je tu zaščita domačega konsumenta? Krompir je po 3 din kg. Ljubljani ne pominjajo, da bi bil krompir tako drag. Zelenjava se je na trgu v zadnjih dneh tudi podražila, kar gre spel na račun snega in mraza, kakor se opravičujejo zelenjadarji. Vsekakor je nujno potrebna regulacija in stroga kontrola tržnih cen.

Vaš uspeh: mali oglasi v »Večerniku«!

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU
ROMAN

37

Glen je pozorno opazovala Filipov obraz. Nikoli doslej še ni videla na njem tolike radosti. Oči so mu žarele kot še nikoli, in okoli ustnic mu je popolnoma izginila sicer tako ostra poteza. Mlajši se ji je zdel, kakor deček, ki se neizmer- no veseli nove igrice. Da, in reči mora, da je Brian Patrick otrok, na katerega bi bil ponosen vsak oče. Imel je temno modre oči ter izredno živahne ustnice, glavico pa kodrasto.

»Glej, glej, in kako ljubke ročice ima!« je Filip spet odkril nekaj novega. »Ročate dlani. Vse žene v našem rodu so imele ročate dlani, in kako so bile ponosne nanje. Slučaj dednosti, ki ga redko kdaj srečaš.«

Potem se je naglo obrnil k Gleni.

»Glen... in še zahvalil se ti nisem. To je največ, kar more dati žena svojemu možu. Ali ne? Revica, težke ure si morala preživeti, predno...«

»Da... to so bili strašni trenutki...« se je Glen žalostno nasmehnila, dobro se zavedajoč, da Filip vse življenje ne sme izvedeti, kakšni so bili ti grozni trenutki, ti strašni dnevi, ki jih je brez nje preživela v Mariboru. Opazila je, kako

so Filipa njene besede globoko dirnile. Gledal jo je z viaznimi očmi in molčal, nato jo je objel z obema rokama in pritisnil nase.

»Ne misli več na to, draga Glen... Bilo je vredno, ali ne? Zakon brez otrok sploh ni zakon. Otroci so najtesnejša vez med ženo in možem. Ko se ozreš na takole bitje kot je naš Brian, spoznaš, da je življenje prelepa igra. In zaveš se, da ti bo taka igra prinesla srečo in zadovoljstvo!«

»Glen...« je Filip nadaljeval z iskrenim glasom, »in jaz nisem bil tak, kakršen bi moral biti. Ko si takrat prišla k meni, je bil z menoj nekdo, ki ga nisem mogel kar tako pozabiti. Včasih sem se zbal, da ti morda o tem kaj veš...« Čakal je, da mu kaj reče, toda Glen je molčala. »Sedaj nima več smisla, da bi te s to rečjo mučil. Toda povedati ti moram, da mi bo končno odleglo to grozno breme. Končano je. Verjemi mi in mi zaupaj. — Umrlo je. Pozabil sem na vse, kar je bilo, odkar si prišla ti in — otrok.«

Ni si mu upala pogledati v oči. Iztrgala se je iz njegovega objema in se zmedeno obrnila od njega. Kar odleglo ji

je, ko je vstopil v sobo sluga in prinesel kosilo.

Dete je medtem zaspalo. Govorila sta prijetno, da bi ga ne zbudila.

»Škoda, da me nisi videla, ko sem prišel domov in našel tvojo brzojavko, da prideš domov. Plesal sem. Da, prav zares, plesal sem po sobi, zvižgal in prepeval. V sobo je planil stari Jerogi, misleč, da me je pičila kača. Vesel sem bil, ko sem izvedel, da je fant in da sta oba zdrava. Lahko mi verjameš, da sem si pošteno oddahnil. Neke noči sem imel grozne sanje. Sanjalo se mi je, da te ne bo več k meni, da te nikoli več ne bom videl... otroka mi bodo pripeljali brez tebe... no, potem se mi je zdelo, da va- ju oba izgubim...« se je poskušil nasmehniti, da bi ublažil grenak občutek, ki mu je ostal še izza tistih sanj. »Glen, gotovo si misliš, kako neumen in otročji sem še, kaj?«

»V sanjah si torej užibal, kako bi bilo, ko bi prišel otrok brez mene. In kaj, če bi bilo narobe... ko bi prišla jaz sama brez otroka!« Takoj ji je bilo žal, da ga je vprašala, toda hotela je izvedeti za vsako ceno, kako sodi o tem.

»Dobro — tebi in sebi bi dejal, da ni tako hudo... Toda kaj bi sedaj govorila o tem, ko pa imava otroka.« je pokazal na ročeli, »zdaj je vendar vseeno Ka- pada, nesmisleno bi bilo, prepričevati se,

da bi bilo vseeno, ne za te, ne za me. Dete, otrok, to je vendar poglavitna stvar v zakonu. Ali ti nisi istih misli? To mora vsakdo priznati!«

Po kosilu je odšla Glen v sosednjo kočo, kjer je legla. Opoldanska vročina je bila za njeno zdravje pretežka.

»Bodi sama,« ji je dejal Filip. »Če sem pri tebi, potem samo klepetava. Utrujena si. Leži in si odpočij. Na Briana in pestunjo bom že pazil, bodi brez skrbi.«

Zadovoljna je bila, ker je bila končno sama. Zaspala pa ni mogla. Težke misli so se ji podile po glavi vsevprek. Ker je že pričela z veliko lažjo, bo morala z njo nadaljevati do konca. Če bo Filip kdaj izvedel, da ga je ogoljufala, bi bilo vse izgubljeno; v nič bi propadlo vse, kar ima zanj kaj veljave v življenju. Misli, ki so jo mučile ves teden in zlasti zadnji dve uri v razgovoru s Filipom, so jo popolnoma izčrpale.

In vendar — si je rekla — kako imenitna je pot prevare. V mislih se je bila vrnila k onemu večeru pred mesecem dni, ko se je srečala z Elizo Oliverovo. Kako naglo sta se takrat dogovorili. Eliza je bila takrat popolnoma osamljena, brez človeka, ki bi se mu mogla zaupati. Glen se zato ni prav nič začudila, ko se ji je ta žena tako odkritosrčno razkrila.

(Dalec)

Pomanjkanje krme in semen

Po podeželju je slišati vedno pogostejše tožbe o pomanjkanju živinske krme, ki je sedaj spomladi vključno z prejšnjim študijem krmiljenju pošla. Lanska letina je bila za vse pridelke krme zelo slaba. Seno je v veliki večini v nižinskih legah uničila poplava, otava se radi suše ni mogla dovolj razviti. Radi teh nepravil je bil celokupen pridelek suhe krme po večini zmanjšan za polovico. Nič boljše niso obrodili pridelki, ki jih uporabljamo za krmo svinjam. Pridelek krompirja je bil radi vremenskih neugod zmanjšan za 75% od prejšnjih letin, slabo se je razvila tudi pesa, repa in korenje. Radi dolgotrajne zime so morali kmetje previdno ravnati s krmo in v veliki večini jim je vključno zmanjkalo. Radi hudega mraza je v nekaterih preslabo zavarovanih shrambah pomrznil ves krompir in repa, da so bili primorani ponekod razprodati vse svinje. Tudi govedo so mnogi prodajali pod ceno. Zadnji čas pred prazniki je nekatere posestnike primoralo pomanjkanje krme

že do tega, da so pričeli svojo govedo pasto po travniških pustinja. Prejšnja leta je bilo v tem oziru boljše, ker so nastopale zgodnejše spomladi in je tudi trava prej zelenela. Vsega tega pa še letos ni, kar povzroča največjo stisko, ker živina strada po hlevih.

Kmeta skrbi danes tudi pomanjkanje potrebnih semen; semenskega fižola, kornuže in predvsem krompirja, ki ga mnogi nimajo več za setev. Ako banovina in država ne bosti nudili prizadetim posestnikom semenskega krompirja, ki je za te kraje najvažnejša prehranjevalna rastlina in najuspešnejše krmilo za svinje, mnogi ne bodo mogli posaditi za to pripravljenih njiv in v prihodnji zimi bi nastopila v tem slučaju še hujša stiska od zadnje. Zato je nujno potrebno, da se prizadetim družinam čimprej priskoči na pomoč z ceneno dobavo potrebnih semen in da se izključno siromašnim ta podela brezplačno. Le na ta način bo mogoče preprečiti pretečo bedo mnogim življenjsko ogroženim podeželskim družinam.

Celje

Zvišanje cen v gostinskih obratih

Gostilničarsko združenje v Celju je imelo včeraj v hotelu »Union« v Celju zborovanje. Na zborovanju se je obravnavalo povišanje cen jedilom v gostilniških in hotelskih obratih z ozirom na povišanje cen mesa in drugim življenjskim potrebščinam. Sklenjeno je bilo za enkrat povišati cene v gostilnah in hotelih za 20% v okviru maksimalnega cenika, pri-

čakovati pa je zaradi vedno naraščajoče druginje še ponovnega povišanja in je gostilničarsko združenje v tem oziru že na merodajnih mestih podvzelo potrebne korake. — V enakem svojstvu bodo v četrtek v Celju zborovali pekovski mojstri in imamo pričakovati tudi zvišanja krušnih cen.

Zvišanje cene mesu

S prvim aprilom so se z dovoljenjem kr. banske uprave tudi v Celju občutno zvišale cene mesu. Volovsko meso I. se je dvignilo od 12 na 14 din, II. od 10 na 12 din, kravje od 10 na 12 din, teletina I. od 12 na 14 din, II. od 10 na 12 din, svinjina od 16 na 18 din, slanina od 16 na 18 din. Tudi pri drobovini se je cena zvišala za 2 din pri kilogramu. Zadnje tedne se v Celju prvovrstnega mesa sploh ni dobilo, ker so mesarji po večini klali same krave.

NOV SPORTNI STADION

V Čretnu pri Celju je pričela tvrdka Westen graditi nov velik sportni stadion. Ta stadion bo za Celje posebnost in bo zgrajen v velikem obsegu. Namenjen bo vsem sportnim panogam. Plavanju bo dodeljen velik plavalni bazen, dalje bo velik prostor za tenis, nogomet in drugo. Uporabljalo ga bo v prvi vrsti delavstvo in nameščenstvo Westnovih podjetij, dostopen pa bo v sporazumu z lastništvom tudi sportnim klubom in sportnim organizacijam.

c Občutno pomanjkanje petroleja je zopet nastalo v Celju. Več trgovcev je sploh brez petroleja, nekateri pa ga imajo samo malenkost na zalogi.

c Celjska strelska družina ima jutri ob 19.30 v klubovi sobi hotela »Union« občni zbor.

Ptuj

Prvi vinarski muzej Slovenije

Dolga leta se je govorilo o vinskem muzeju. Končno so le obnovili stari Dajčmanov stolp ob Dravi.

Vhod v vinski muzej bo iz mestnega parka. Nad vrati je vzdignjen star ptujski grb z letnico 1551. Notranjost je razdeljena na klet in razstavno dvorano v prvem nadstropju.

V tej stavbi bodo razstavljeni predmeti od prvih početkov vinarstva v ptujski okolici pa prav do današnjih dni. Del teh stvari je bil na vinski razstavi 10. in 11. marca.

Vinska kultura se je pri nas razvila že v rimski dobi. Cesar Probus (276—282 po Kr.) je dovolil svojim veteranom, saditi trto v Panoniji. — Kakor vidimo, so se naši predniki tega prav radi prijetili. Gojili in obdelovali so ilovnate okoliške grčice, kjer so se razvili lepi vinogradi.

Iz rimske dobe so se ohranili prav zanimivi predmeti; ostanki soda, velike amfore (to so posebne glinaste posode za vino), vrči, svetilke, noži za obrezovanje trte. Potem še stekleničke, različne čaše: čaše gubanke, sigilatne čaše (iz rdeče glinice), zanimiva je čaša iz črne glinice v obliki soda itd.

Iz srednjega veka je nekaj posod in krasna gotška skulptura, sv. Urban iz XV. stoletja. Shranjenih je nekaj celjskih listin, med njimi: Celjski red ptujskih sodarjev, potrjen 20. maja 1611. Na to: Celjski red ptujskih sodarjev, ki ga je potrdil cesarica Marija Terezija, 5. decembra 1744. Slede: celjski sodski, celjske posode, celjska skrinja sodarjev.

omara različnih ključavnic in ključev (za zidanice in kleti), podboji vrat, jedilni pribor kletarja, razni noži, dno soda z izrezano podobo sv. Jurija, modeli za pecivo, čutare, različne majolike (med temi je ena s trobilom na ročaju) itd.

Ta vinarski muzej bo nazorno in pregledno prikazal vinarstvo od rimske dobe pa do današnjih dni. Za Ptuj kot središče vinorodnih krajev pomeni taka ustanova veliko gospodarsko pridobitev.

PEVSKI PRAZNIK NA HAJDINI PRI PTUJU

Narodno železničarsko glasb. društvo »Drava« iz Maribora je priredilo v društvenem domu na Hajdini uspešni pevski koncert. Občinstvo je pred koncertom pozdravil tamkajšnji župnik g. Štuhec. Zbor, ki šteje okoli 30 pevcev, zveni homogeno in ima dober glasovni material. Pevci so si izbrali za svoj koncert zelo obširen in težek program, ki pa je bil ntonančno, dinamično in vsebinsko dobro izdelan.

Koncert je bil dobro obiskan tako, da 2 meseca strogega zapora, obema se tudi ta koncert — pred vrati, ker je bilo premalo prostora Občinstvo je pevcem dirigentu priskrbeno aplavdiralo. Po koncertu so prišla pozdravit vrle »Dravaše« še druga pevska društva kakor:

pesko društvo »Gerečja vas«, Hajdinski cerkveni zbor, Železničarsko pevsko društvo iz Ptuja, nekaj članov zbora glasb. Matice iz Ptuja in mnogo ljubiteljev lepega petja naše lepe pesmi.

Požigi na Murskem polju

V Ključarovcih pri Veliki Nedelji je začelo goreti ponoči gospodarsko poslopje posestnika Dolamiča. Ogenj je nastal v listnjaku pri hlevih ter je na mah zajel vse gospodarsko poslopje, naslednje trenutke pa tudi s slamo krito stanovanjsko hišo. Na kraj požarne nesreče so prihiteli takoj sosede ter pričeli z reševanjem živine in gospodarskega orodja. Obranili so del stanovanjske hiše, gospodarsko poslopje pa je pogorelo do tal s krmo vred.

Nekaj dni pred požarom v Ključarovcih je gorelo pri Farkaševih v Kokoričih pri Sv. Križu pri Ljutomeru, kmalu nato pa v Hrastju; povsod je ogenj uničil gospodarska poslopja.

6 LET IN 8 MESECEV ZA 93 VLOMOV IN TATVIN

Včeraj smo poročali o razpravi pred mariborskim okrožnim sodiščem, na kateri so se morali zagovarjati štirje obtoženci. Obdolženi so bili, da so izvršili skupno in posamič 93 vlovov in tatvin pri Sv. Antonu v Slovenskih gorah ter okoliških krajih. Sodba v procesu se je glasila: posestnik Jernej Zimič oproščen, posestnik Janez Kos obsojen na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora, hlapec Zelenko obsojen na 3 leta in

2 meseca strogega zapora, obma se tudi odvzamejo častne pravice za dobo 4 let, 18 letni delavec A. Z. pa se odda v zavod za vzgajanje.

o Verzej. Sokolski diletanti iz Male Nedelje gostujejo v nedeljo, 7. aprila, točno ob pol 16. uri v Hedžetovi dvorani s spevoigro »Svojeglavec«. Vabljeni vsi k obilni udeležbi.

o Pri včerajšnjem poročilu o »Spremembah in dopolnitvah zakona o davkih« je tiskarski škrat izpremenil davčno osnovo 100.000 v 10.000.

n 2000 ljudi zaradi poplav brez strehe. Pri Novem Sadu je Donava predrta nasip in poplavlila ogromen kompleks ozemlja. Voda je porušila 20 hiš in je sedaj 2000 ljudi brez strehe. Večje število hiš so morali zaradi nevarnosti izprazniti. Zaradi poplav so izpraznili tudi več vasi, ki so popolnoma izumrle.

n Animirne dame, damske kapele in ženska postrežba morajo z odlokom splitske policije v nekaj dneh zapustiti Split. Če ne bodo odšle prostovoljno, bodo izgnane.

n V goreči hiši rodila dvojčka. V neki vasi blizu Sarajeva je kmetica Mara Bajevićeva rodila dva krepka dečka, medtem ko je njena hiša gorela. Mati in dvojčka bi se bili v dimu zadušili, če bi ne prišla pomoč v zadnjem trenutku. Hiša je do temeljev zgorela.

n S koščkom mesa se je zadavil 14 letni Filip Kudet iz Srškovca pri Varaždinu. Med obedom se je dečku zataknil v sapniku košček mesa. V največjih mukah je Filip izdihnil.

n Zagrebški pekovski pomočniki so v mezdnem gibanju. Zahtevajo povišanje plač za 25 odst. ter novo kolektivno pogodbo.

n 7 smrtnih žrtev je doslej zahteval meningitis v okolici Splita. Večje število obolelih leži v bolnišnici.

Mariborske drobne vesti

Planinski praznik na Pohorju

V soboto zvečer so se zbrali v Mariborski koči na Pohorju številni planinci in se lepo poslovi od oskrbnice gđ. Mare Gobje, ki je 10 let izkazovala gostoljubje tisočim planincem v tej koči. V prijetnem razpoloženju so se vrstili poslovični govori predsednika tuk. SPD g. dr. Bergoča, inž. Jelenca, dr. Sekule, Zorzuta, g. Draga Rogliča in pozancev. Planinci so izročili dolgoletni oskrbnici lepo diplomo s sliko

Mariborske koč. Sledila je predaja oskrbništa te koč, ki sta jo izvršila gg. Zorzut in Soršak. Nov oskrbnik Mariborske koč je g. Ivan Sevcenik, bivši oskrbnik Mozirske koč, ki ga Celjani zelo pogrešajo. — Zanimivo je, da je bila istočasno tudi predaja oskrbništa Pohorskega doma. Za Štefko Viškrjevo je prevzela oskrbnišvo te pohorske postojanke Lizička Uranjekova.

Kasaške dirke na Teznem

Kasaško društvo v Mariboru, ki je gotovo eno najstarejših mariborskih društev, je imelo v nedeljo predpoldne v dvorani hotela pri Novem svetu 58. občni zbor. Podpredsednik ravnatelj Skaza je sporočil, da si je uprava izvolila namesto odstopivšega predsednika Filipiča za predsednika Luckmanna Huberta. O delu društva je poročal tajnik dr. Joža Novak, blagajniško poročilo pa je podal Kovač Dušan. Dirke bodo letos 4. avgusta v okviru Mariborskega tedna. Pri slučajnostih je član uprave Novak Julče prečital ugovor, ki ga je vložil že 31. dec. 1938 proti samolastnemu prevzemu Centrale kasaških društev Jugoslavije po Konngu Francu iz Celja in veljavnosti skupščine CKDJ v

Zagrebu, dne 28. dec. 1938. Ta ugovor do danes še ni rešen. G. Novak Julče predlaga, da se naprosi ministrstvo za kmetijstvo, da radi ureditve nevzdržnih razmer v centrali imenuje komisarja z nalogo, da skupno z vsemi jugoslovanskimi društvi pripravi nova pravila in na podlagi teh omogoči redno poslovanje centrale, nakaže derby nagrade za leto 1939 v znesku po din 22.000 in da centrali v bodoče toliko sredstev na razpolago, da bo omogočeno uspešno delovanje društev v svrhu povzdige domače konjereje. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Ravnatelj Skaza in Kovač sta predlagala, da se skliče konferenca vseh društev v Sloveniji, ki naj razpravljajo o opisanih problemih.

Velika tatvina v Studencih

Ko sta bila pekovski pomočnik Fr. Paulič in njegova žena iz Delavske ulice 19 v Studencih včeraj z doma, je ukradla njuna služkinja Slava Žižek iz Gornje Sv. Kungote mnogo perila

ter nekaj denarja in neznanokam pobegnila. Tatinska Slava je pobrala skoraj vse perilo v vrednosti nad 3000 dinarjev. Kdor izsledi tatlico, dobi od Pauliča 500 din nagrade.

m Pozabljeni so imeli svoj dan. Včeraj je soproga ravnateljke sadjarske in vinarske šole Milka Priolova našla pred dečjim domom srebrno damsko zapestno uro. Na dvorišču kavarne »Astoria« je nekdo pozabil kolo »NSU« z evid. štev. 25494. Pred trgovino Betke Lešnikove na Glavnem trgu

je bil najden precej velik kovčeg. Vse predmete dobe lastniki na policiji.

m Drag objem. F. K. je imel včeraj veliko smolo. V neki predmestni gostilni se je seznanil z mlajšo lahkoživko, ki mu je med objemom ukradla iz žepa 800 din.

Vsak naročnik »Večernika«, ki nima poravnane naročnine vsaj do 14 dni pred dnevom smrtne nezgode

izgubi pravico zavarovalnine za

10 000 — din

Zanimivosti

Življenjski podvig enega najbogatejših Angležev

Kako je skromni William Morris postal ugleden industrijalec in lord Nuffield

Eden najbogatejših Angležev je lord Nuffield, ki je gotovo ena izmed najbolj markantnih osebnosti angleške industrije. Star je 62 let. Nekoč so ga vprašali, kdaj bo šel v pokoj. Odgovoril je: „Nikoli.“

Preden je postal lord se je pisal William Morris. Znano je, da dobijo Angleži, ko postanejo lordi, drug priimek in tako je tudi Morris postal lord Nuffield. Osnovno šolo je končal v nekem predmestju Ooforda, potem je začel trgovati s kolesi. V začetku ni imel kapitala. Najprej je popravljaj, gradil in izposojal bicikle. Pozneje je kupil primitiven avtomobil in ga za denar posojal. Večkrat ga je izposodil nekemu oofordskemu študentu, ki mu je pozneje dal nekaj denarja, da je razširil podjetje.

Kasneje je začel trgovati z motocikli. Po desetletnem delu, ko je šlo skozi njegove roke že na stotine avtomobilskih motorjev, je napravil načrte za avtomobil, ki naj bi bil vsakomur dostopen. Medtem je prihranil okoli pol milijona din. V nadaljnjih desetih letih dela je to vsoto podvojil. S tem denarjem je 1912 ustanovil avtomobilsko tovarno in izdelal prvo leto 500 avtomobilov.

Med svetovno vojno je njegovo tovarno prevzela vojska. Tako je moral leta 1919

Lord Nuffield

začeti znova. Takrat je izdelal 337 avtov,

leta 1921 3.000, leta 1925 že 43.712 avtov. Po vojni je prišla angleška industrija v težko krizo. Svetovali so mu, naj zmanjša produkcijo. On je pa raje izdeloval poceni avtomobile za 25.000 din. Vsi so mu prerokovali, da bo propadel. Nuffield je uspel. Štiri leta kasneje mu je ameriška konkurenca ponujala dve in tričetrt milijarde za njegova podjetja. Ponudbo je odklonil. Američani so hoteli s tem uničiti angleško avtomobilsko konkurenco. Nekaj mesecev pozneje se je Nuffieldu celo posrečilo kupiti neko ameriško tovarno avtomobilov v Angliji. Leta 1929 je postal baron, 1934 za zasluge za angleško industrijo lord. Danes je eden izmed najbolj bogatih Angležev. Dve leti po prvih uspehih je zaslužil 188.000.000 din, za katere je kupil nove stroje. Naslednje leto je že pospravil 250.000.000 din dobička. Tudi lokrat je dal ves denar za nove stroje. Nadaljnji čisti dobiček je drugače zelo skromen mož daroval v javne svrhe. Tako je do danes razdelil večinoma bolnišnicam okoli tri in četrt milijarde dinarjev.

Tak je bil uspeh človeka, ki v začetku svoje kariere še funta ni imel v roki. Pred kratkim je kupil 1.500.000 cigaret za angleške vojake na fronti.

MODERNA MLADINA

Pred semestralno konferenco na breslavski gimnaziji so prišli dijaki na svojevrstno idejo. Da bi izvedeli, kaj se bo govorilo na seji o njihovih uspehih, so skrivaj postavili v peč mikrofon in ga po žici skozi dimnik zvezali s svojim skrivališčem. Golo naključje je hotelo, da se jim je stvar ponesrečila. Pred konferenco je namreč sluga zakuril v peč in odkril mikrofon. Sledila je stroga preiskava, krivci so bili najboljši učenci fizike. Kaznovali so jih razmeroma milo z ozirom na iznajdljivost in znanje, ki so ga v svojem priljubljenem predmetu pokazali.

— Če bi le vedel, kaj si moja žena želi za rojstni dan!
— No, vprašaj jo vendar!
— Ne, toliko pa ne morem tvegati...

New York, vele mesto brez otrok

Vsako četrtletje izidejo v New Yorku statistike o življenju v njem, ki jih prebivalci zelo pazljivo zasledujejo. To pot so se mestni očetje razburjali, kajti število prirastka otrok je spet padlo. Lani je znašal odstotek rojstva le 13,5 na 1000 ljudi. Število je mnogo manjše od onega

v ostalih delih USA, pa tudi za New York je minimalno, ker je še 1900 izkazalo vele mesto 35,7% rojstev na 1000 meščanov. Če bo šel sedanji razvoj nadalje svojo pot, bo New York 1961 ostal brez rojstev. Zdaj so dvignili akcijo, da se rojstva pomnože.

Napredek v gradnji bombnikov

Angleži so imeli med svetovno vojno najbolj razvito letalstvo. Posebno nevarno orožje je bilo lovsko letalo, imenovano »S. E. 5 A«, ki je nosilo tudi majhne bombe. Tedaj še niso poznali posebnih aparatov za spuščanje bomb, s katerimi so opremljena vsa moderna vojna letala. Letalec je bombo vrgel kar skozi okno. Zato je bila točnost bombar-

diranja zelo majhna. Ta letala se od modernih bombnikov razlikujejo prav tako, kakor prva lokomotiva od najnovejših. Vendar so za lokomotivo potrebovali 80 let, da so jo izpopolnili, za letalo pa komaj 20 let. Staro letalo je bilo enosedelno z motorjem 200 ks, dočim ima moderno letalo 2 motorja s skupno močjo 2.000 ks.

Čudo moderne barvne fotografije

Znani specialist Benser od Leica Werke iz Wetzlarja bo jutri, 4. I. m., ob 20.30 predaval v dvorani mariborske Zadrugne gospodarske banke o zanimivem napredku na področju barvne fotografije z Leica aparati. Predavatelj se je vrnil iz Romunije, kjer je bil posebno v Bukarešti deležen navdušenega priznanja. V Zagrebu je prikazal blizu 100 zelo posrečenih snimkov edinstvene plastike in lepote nar-

monije barv. Amaterji, ki so razvajeni v svojem okusu, bodo uživali pri predvajanju slik.

Benser je prepotoval Evropo vzdolž in počez ter ujel v svoj aparat lepote, ki so v vsakem kraju značilne, svojevrstne. Barvni vtiski so po zemljepisni legi krajev različni. Tako so barve ob afriški obali svetle in živahne, sence v italijanskih mestih so že polne kontrastov, posebno še, če jih primerjamo z mehkiimi pastelnimi barvami visokega severa, v deželah polnočnega sonca. Kdor ima okus za lepo, živahno fotografijo, si mora ogledati napredek v barvnem slikanju po priznanih aparatih svetovne trdnice.

Gola plesalka — razkrinkana špijonka

Nedavno so agenti francoskega protišpijonskega oddelka blizu Maginotove linije aretirali krasotico Gey Orlovo. Mlada in koketna dama je še lani zabavala v newyorških kabareti kot plesalka številne denarne mogotce in jim razkazovala svoje telesne čare. Njena slava v New Yorku pa ni dolgo trajala. Policija jo je prišla skupno z njenim prijateljem, zloglasnim gangsterjem Lucianom Luccijem ter ju izgnala iz Amerike. Lepa pavolaska

in njen nevarni oboževalec sta se naselila v Nemčiji, kjer sta se vzela. Nato sta stopila v službo nemške vojske kot špijona. Dobila sta nelahko nalogo: špijonirati v Maginotovi liniji. Tudi tam se je plesalka spet hotela posluževati svojih telesnih čarov, kar pa ji ni uspelo. Vojaki so opozorili na Venero protišpijonske agente, ki so Orlovo in Luccija prijeli in izročili vojnemu sodišču.

Nenadejano srečanje v taborišču

V nekem francoskem taborišču vojnih ujetnikov je prišlo nedavno do zanimivega srečanja. Nekaj ameriški novinar, ki je obiskal taborišče nemških vojnih ujetnikov, je postal nenadoma pozoren na nemškega letalca.

— Midva sva se pa že nekje videla, kaj ne? ga je nagovoril. Ali ni bilo to v Grand hotelu v Saragosi?

Nemški letalec je odgovoril:

— Bo že res, služil sem v Španiji v legiji Condor in se boril za generala Franca.

Nemški letalec je bil sestreljen na svojem prvem poletu izza Maginotove črte. Ameriški novinar je pri slovesu izrazil sožalje, da je bil ves trening v Španiji zaman.

Tragedija ugrabljene romunske lepote

Med zadnjo racijo v Bukarešti so spravili za zapahe tudi neko siroto brez noga. Margareta Domokos je izgubila nogo v nesreči 1932, ko je padla v mlatilnico. Prej je bila krasna dekle, vselej pripravljena peti na vaških svečanostih s svojim srebrnim glasom. Njena nesreča je zadela vse in gospodar ji je odstopil majhno kočico ter stalen mesečni dohodek.

Nekega dne, ko se je sončila pred bajto, so jo ugrabili cigani. Mesece je stra-

dala, cigani so jo oblekli v cape in vlačili po mestih, kjer je morala zanje prosičati. V šestih mesecih je reva nabrala čila poldrug milijon lejev, vse so ji pobrali cigani. Nedavno jo je neki cigan prodal rojaku za precejšnjo vsoto. Novi gospodar, surov mož je še vedno lepo žensko odvedel na sejem v Bukarešto. Tu je stvar prišla na dan. Domokos se bo po šestih letih vrnila na farmo, izkoriščevalce so pa zaprli.

Preskrba ujetnikov

Nekaj angleških letalcev, ki so morali zasilno pristati ali pa ki so bili sestreljeni, je v nemškem vojnem ujetništvu. Njihovi sorodniki jim preko Rdečega križa pošiljajo tedensko 5 kg živil. Enkrat na tri mesece pa jim svojci lahko pošljejo še poseben paket, v katerem so obleke, tobak, cigarete, krtače, milo, gobe in svinčniki. Blaga v tubah ali aluminijastih škatlah cenzura ne dovoli pošiljati. Rdeči križ pa pošlje sam, takoj ko izve za ime in naslov ujetnika paket z obleko. Rdeči križ tudi posreduje, da dobe ujetniki pisma od svojcev. Glavni urad Rdečega križa za begunce je v Ženevi.

62% Angležev stalno čita knjige, dočim se ostalih 38% za literaturo ne zanima, je ugotovil Britski institut za javno mnenje na nedavni anketi.

Million dolarjev zahteva manager Jacobs za nastop zamorca Joe Luisa proti Argentincu v Buenos Airesu.

Zvočnike za lažje razumevanje pridig, cerkvenih obredov in za enakomerno porazdelitev zvokov orgel bodo uvedli zdaj tudi po cerkvah.

Habsburžani se ženijo v Ameriki. Skoro se bo tam poročil nadvojvoda Feliks Habsburški, tretji sin Karla Zadnjega, z grofico Szechenyi, hčerko bivšega avstrijskega poslanika v Washingtonu. Pravijo, da bosta Oton Habsburški in Roosevelt za priči.

Pošta, ki jo pošiljajo Angleži iz Šanghaja in drugih krajev na Kitajskem, gre še vedno preko Sibirije. Nemci jo preberejo, na to pa oddajo Belgijcem.

Okoli 2.000 bivših poljskih častnikov, ki so se zatekli v Lvov ali pa v druge kraje Ukrajine, so Sovjeti deportirali v Sibirijo.

Kraljico pomorcev bodo volili v angleški mornarici. 25.000 mornarjev bo dobilo obrazce s fotografijami 80 lepotic, izmed katerih bodo izbrali mornarji najlepše štiri črнке in blondinke. Na binokosti bodo izmed teh izbrali kraljico morja.

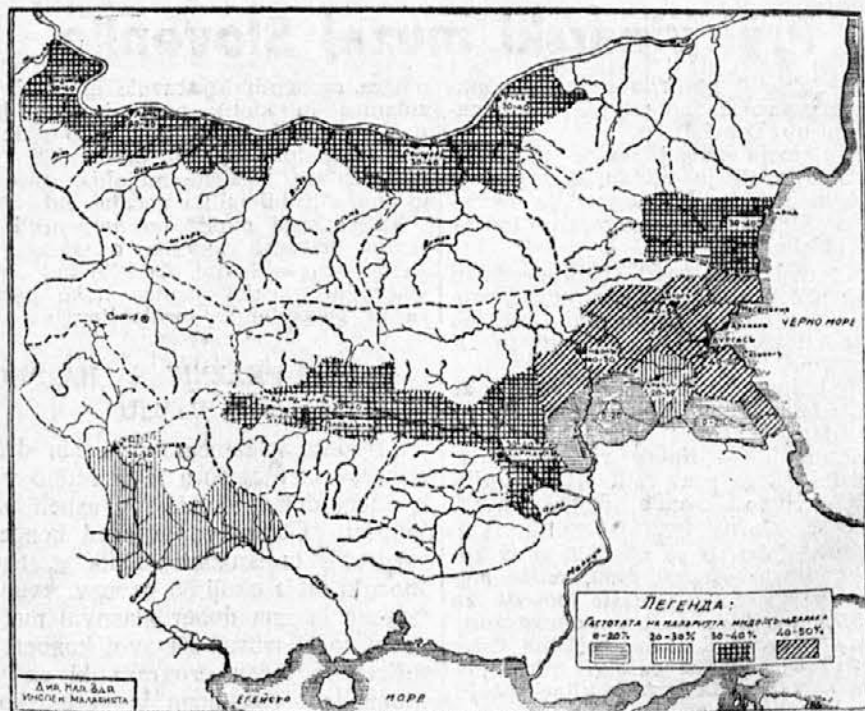
100.000 sužnjev je delalo slovito Keopsovo piramido v Egiptu celih 20 let. Z današnjimi tehničnimi sredstvi bi isto delo opravilo 500 delavcev v devetih mesecih.

377 nebotičnikov z nad 24 nadstropji je v USA. Samo v New Yorku jih je 188.

Ženskega admirala so imeli Angleži. Je to bila nedavno umrla Mrs. Forster Welsh. L. 1928 je postala župan Southampton. In ker je vsakokratni načelnik mesta imel po tradiciji admiralski naslov, je bila Forsterjeva tudi admiral.

Sele zdaj pokopavajo žrtve potresa v Erzdžanu v Turčiji. Ko je odnehal mraz, so potegnili izpod razvalin več tisoč trupel. Iz zdravstvenih razlogov nepoklicani ne smejo v mesto.

Razširjenost malarije v bratski Bolgariji

Tudi Bolgariji ni malarija prizanesla. Posebno močno razsaja ta ob vsej desni obali Donave ter v širokem zaledju Varne ob Crnem morju. Zaledje luke Burgasija do turške meje ter vsa gornja dolina Marice imajo še vedno rekordna legla komarja Anopheles, ki v ostalih predelih, z izjemo južnozahodnega kota države, niso več razširjena. Bolgarija ima še pol-

ne roke dela, preden bo s pospešeno regulacijo močvirij zatrla malarijo, narodu pa dala obširne ploskve rodovitne zemlje. Veliki uspehi so doseženi že z znanim postopkom, ko jemljejo ljudje v malarični sezoni po 400 miligramov kinina na dan, ob obolenju pa 5 do 7 dni 1 do 1,3 gr na dan.

Mar bor

Dvojni jubilej restavraterja Majcna

Znani restavrater mariborske kolodvorske restavracije g. Alojz Majcen je nedavno slavil dvojni jubilej: jubilej dela in življenja. Pravkar je poteklo 20 let, odkar je prevzel vodstvo samostojne obrti. Njegovo prvo samostojno delo kot gostinski podjetnik je bilo posvečeno hotelu »Triglav« na Bledu, ki ga je vodil 6 let. Nato je 8 let deloval v kolodvorski restavraciji na Pragerskem, kjer ima še sedaj hotel. G. Majcen je potem prevzel mariborsko kolodvorsko restavracijo, ki jo vodi že 6 let v splošno zadovoljstvo. Poleg tega jubileja dela je obhajal gosp. Majcen nedavno tudi srebrno poroko s svojo gostoljubno soprogo gospo Amalijo. G. Majcen ima mnogo zaslug tudi v gospodarskem življenju Maribora.

MARIBOR DOBIL NOV GASILSKI AVTO

Tukajšnja tvrdka Pergler je pravkar izdelala karoserijo novega, najmoderneje opremljenega gasilskega avtomobila za Mariborsko gasilsko četo. Novi »Opel« avtomobil ima brizgalno in tank za vodo ter najmodernejšo gasilsko napravo. Za opremo tega avtomobila ima največ zaslug G. Romih, ki si je zamislil opremo gasilskega avtomobila po najnovejšem nemškem vzorcu.

VLOM V BAUMANOVO GOSTILNO NA ALEKSANDROVI CESTI

Ponoči so še neizsledeni storilci vlomili z dvorišča v posebno sobo gostilne Bauman na Aleksandrovi cesti. Prebrskali so vse predale ter očitno iskali denar. Ker tega niso našli, so se zadovoljili z raznimi jestvinami in cigareti. Nato so vlomilci poskušali vlomiti v sosednjo Baumanovo trgovino z likerji, kar pa se jim ni posrečilo, ker jim je železna mreža preprečila namero.

PROMETNA NESREČA PRED FRANČISKANSKO CERKVIJO

Danes nekaj pred 11. uro se je zgodila pred frančiškansko cerkvijo prometna nesreča. Ko je hotela neka kmetica pasirati cesto, je privozila po Aleksandrovi kolesarka, ki je zavozila v kmetico, jo podrla in težko poškodovala. Ranjenko so prepeljali v bolnišnico.

m Poroka. Na velikonočno nedeljo se je poročil v Ljubljani g. Vid Murko, sin trgovca in posetnika v Mariboru z gđ. Marijo Marko.

m Razstava Zorana Mušiča in Karla Putriha v beli dvorani Uniona vzbuja vedno večje zanimanje mariborske javnosti. Razstavljena dela, tako slike kakor kipi, dokazujejo izreden talent obeh mladih umetnikov. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 18. ure.

m Upokojen je Rožman Franc, žel. inšpektor in transp. kontrolor v Mariboru. m Pokojninsko zavarovanje trgovskih nameštencev se prične po uredbi, objavljeni v »Službenih novinah«, 1. julija t. l. in ne 1. maja.

m Zveza akademsko izobraženih žensk, podsekcija Maribor, ima redni sestanek vsak prvi četrtek v mesecu ob 20. v Aljaževi sobi pri »Orlu«. Vabljenje vse akademikarke, članice in nečlanice.

m V počastitev spomina pok. Berlota Filipa so darovali njegovi sorojaki društvu »Jadran-Nanos« 103 din.

m Velik umetniški užitek bo mladinski koncert malih pevcev iz Rakeka, ki bodo nastopili v soboto, 6. t. m., zvečer v dvorani Sokolskega doma.

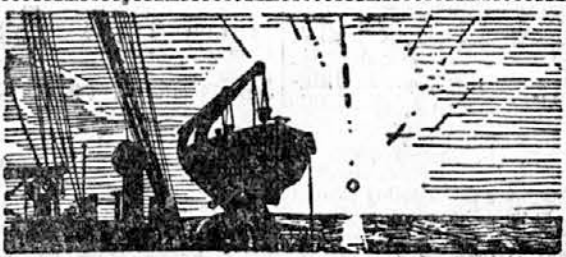
m Za mesnega organa se je izdal neznan moški raznim strankam na Pobrežju ter zatrjeval, da mora po nalogu mestnega električnega podjetja pregledati števec. Nekatere stranke je pri tem ogoljufal za manjše zneske.

m Recitacijski in koncertni večer gg. Milana Skrbinskega in Slavka Lukmana bo v dvorani Ljudske univerze 16. t. m. ob 20. uri.

m Tavčarjevo hišo in vrt v Kopaljski ulici je kupil Pokojninski zavod iz Ljubljane za 1.500.000 din.

m Mariborski čevljarji so imeli te dni občni zbor, ki ga je vodil podpredsednik g. Grašič. Zdrženje šteje 245 članov ter je med najmočnejšimi v Mariboru. Za predsednika je bil izvoljen Josip Dogša, za podpredsednika Ivan Grašič iz Peka, za blagajnika pa Stefan Godec iz Maribora.

m Okrajno učiteljsko društvo Maribor levi breg zboruje v soboto, 6. t. m., ob pol 10. v ljudski šoli v Krčevini. Razen važnih stanovskih zadev je na dnevnem redu anketa razprava o vprašanju »Za in proti kmetijskemu pouku kot posebne-

„Z Leica kamero po svetu“

Predavanje o fotografiji v naravnih barvah:

Več kot 100 prekrasnih Leica posnetkov se bo projiciralo v naravnih barvah.

»Od servene obale Afrike do dežele polnočnega sonca«

Edinstveni spomladanski, poletni, jesenski in zimski posnetki.

Predavatelj:

g. Walter Benser

od tvornice E. Leitz, Wetzlar.

Predavanje v Mariboru dne 4. IV. 1940 ob 20.30.

uri zvečer v dvorani Zadrzne gospodarske banke.

mu predmetu ljudske šole. To vprašanje postaja od dne do dne bolj pereče in nčenjajo ga že razne bolj in manj v to poklicane ustanove. Razpravo bo vodil društveni predsednik g. Vauda Mirko ob sodelovanju vsega članstva.

m Prijava psov in plačilo davka. V času od 1. do 30. aprila je treba pri mestni finančni upravi proti odškodnini 25 par. mesece starega psa, in sicer pisмено na predpisani tiskovini, ki se dobi pri mestni finančni upravi proti odškodnini 25 para. Obenem s prijavo mora lastnik nabaviti pasjo znamko proti odškodnini 250 din in plačati pasji davek, ki znaša 150 din, za pse čuvaje, ki so stalno na verigi ali ki se nahajajo v ograjenem prostoru, pa 10 din. Po 1. maju bo konjač pse brez veljavne znamke polovil in po 48 urah, ako se taksa ne plača, pokončal. Kdor svojega psa ne prijavi ali ga nepravilno prijavi, se kaznuje v denarju do 900 din ali z zaporom do 30 dni.

OBCUTITE TUDI VI ŽIVNO VOJNO? ZVEČITE CIK-GUMI IN ZMAGALI BOSTE! Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34, telefon 38-36.

m Štorklja na ulici. V Gosposvetski ulici so včeraj popadli delavko Marijo Cehnerjevo porodni krči. Reševalci so mater prepeljali v porodnišnico.

m Mejnik je nekdo prestavil upokojenemu kazniškemu pazniku Francu Guliču v Pregljevici ulici, kjer ima parcelo.

m Smučji je nekdo ukradel pekovski pomočniku Josipu Savaricu.

m Živo tihotapsko blago so odkrili orožniki v nekem hlevu pri Sv. Križu nad Mariborom. Tihotapeči ljudi so hoteli ponoči spraviti čez mejo 4 moške pa so jim orožniki namero preprečili.

m Slinavka in parkljevka prenehala. Ker se ni pojavil od 26. februarja noben nov slučaj slinavke in parkljevke v mestu Mariboru, se z današnjim dnem ukinejo odredbe razglašene z dne 27. II., razen točke 9, da se morajo živali v mestni klavnici takoj sprosti poklati.

m Za tezensko pošto so pričeli ponovno akcijo. Prebivalstvo upa, da bodo odločujoči ugodili upravičeni zahtevi.

m Zensko kolo je nekdo ukradel delavki Filomeni Jarčičevi iz veže v Stolni ulici 1. Ukradeno kolo je znamke »Brandenburg« z ev. št. 13696.

m Napadeni odgriznil prst napadalec. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 24-letnega hlapca Tomaža Sekonjo iz Hoč, ki ga je včeraj v Sv. Lenartu v Slov. goricah napadel s sesalko za kolo neki moški. Sekonja je pri napadu odgriznil napadalec prst, nato pa je padel v nezavest.

* Letošnji IX. Mariborski teden se bo vršil v času od 3. do 11. avgusta 1940. Posvetovalni sestanek vseh gospodarskih in kulturnih činiteljev mariborskega okrožja v svrhu dogovora glede razstave in sporeda Mariborskega tedna se bo vršil

v četrtek, 4. aprila, ob 18. uri v mestni posvetovalnici na Rotovškem trgu. Predstavniki posameznih gospodarskih in kulturnih ustanov bodo na tem sestanku stavili predloge, v katerem obsegu in s kakšnimi razstavami bodo letos sodelovali.

* Maistrovi borci! Danes zvečer družabni sestanek v restavraciji Senica. Člani in prijatelji vabljeni!

* »Staribor« ima svoj mesečni sestanek v četrtek, dne 4. aprila, ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma v Mariboru.

m Nočna lekarniška služba. Od 30. t. m. do vključno 5. aprila: lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 27-79.

Kino

* Grajski kino. »Madame Butterfly« film poln lepega petja in medilozne glasbe, Maria Cebotari, Paul Kemp, Luci Englisch.

* Esplanade-kino. »Njena prva ljubezen«, film mladosti, pesmi in glasbe z nepozabno umetnico Deanno Durbin.

* Kino Union. Od danes »Ljubezen Tatjane Petrovne« sijajna, duhovita satira in družabna komedija. Charles Boyer in Claudette Colbert.

Mariborsko gledališče

Sreda, 3. apr.: Zaprtlo.

Četrtek, 4. apr., ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Premiera.

Pelet, 5. apr., ob 20.: »Gejša«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Sobota, 6. aprila, ob 20.: »Neopravičena ura«. Globoko znižane cene. Zadržite.

Prihodnja dramska novost v mariborskem gledališču. V Skrbinski režiiji se pripravlja slovita drama ameriškega dramatika O' Neilla, »Ana Christie«.

Radio

Sreda, 3. aprila

Ljubljana: 18 Mladinska ura; 18.40 Delavska ura; 20 Prenos iz ljubljanske opere (v I. odmoru glasbeno predavanje, v II. poročila). — Beograd: 18.05 Koncert RO; 19.40 Vokalni koncert. — Sofija: 19 Klavirski koncert; 20 Berliozova opera »Faustovo prokletstvo«. — Bukarešta: 21.30 Klavirski koncert. — Radio Paris: 19 Opera; 21.54 Vokalni koncert. — Lille: 22.45 Klavirski koncert. — Praga: 19 Wagnerjeva opera »Lohengrin«. — Budimpešta: 20 Simfonični koncert; 22.10 Ciganski orkester.

ODDAJA ZA JUžno IN SEVERNO AMERIko

Kratkovalovna radijska postaja oddaja dnevno vesti za Južno in Severno Ameriko. Oddaja za Južno Ameriko na valu YUF 19.69 m 15.240 kc 10 kW ob 01.55, za Severno Ameriko pa na valu YUG 19.69 m 15.240 kc 10 kW ob 03.00.

Šah

Š. Znani mariborski šahist g. Mišura je imel v nedeljo v Mežici simultanko proti 18 nasprotnikom. Po triurnem boju je simultanka končala z rezultatom 14 dobljenih, 1 izgubljen in 3 remiziranih partij, skupaj torej 15½ proti 2½ za g. Mišuro. Partijo je dobil g. Pudgar, remizirali pa so gg. Golob, Hric in Plovec (13 leten fant).

Maribor središče slovenskega gostinstva

Včerajšnji občni zbor Združenja gostinskih podjetij v Mariboru, ki je bil v Kazini, je pokazal, da so tudi za gostinske obrate prišli slabi časi. Zborovanje je bilo izredno dobro obiskano, kar dokazuje, da se gostinski podjetniki zavedajo, da je v slabih časih skupnost zelo potrebna. Dolgoletni zaslužni predsednik g. Klešič je uvodoma pozdravil zastopnika mestne občine obrtnega referenta dr. Senkoviča, zastopnika Tujskoprometne zveze in uprave Mariborskega tedna ravnatelja Loosa, zastopnika Zveze gostilničarskih združenj in zbornice za TOI g. Sereca, zastopnika mestnega turističnega odbora gosp. Zorzuta in zastopnika Turing kluba dr. Daneva. Nato je izčrpno poročal o stanju našega gostinstva, ki so ga znane mednarodne razmere hudo prizadele. — Brez tujskega prometa tudi ni uspeha v gostinstvu. Predsednik je nato obravnaval razne probleme gostinskih podjetnikov, kakor trošarinsko vprašanje, vprašanje registrov, vprašanje avtorskih tanižijem, točilne takse, strokovnega šolstva, vprašanje plač nameštencev v gostinskih obratih in vprašanje novih cenikov. — Uredba registrov naj se ublaži. Avtorske tanižijeme je treba na vsak način regulirati, da bodo sorazmerne z danimi možnostmi. Točilno takso je treba odpraviti ali vsaj znižati na polovico. Lepo napreduje gostilničarska šola v Mariboru, ki se je temeljito reorganizirala. Ker so se

vse potrebščine v gostinskem obratovanju podražile za 30%, bodo podjetniki primorani dvigniti cene kljub temu, da nimajo občinstva, ki bi preneslo to zvišanje. Govornik je omenil katastrofalno podražitev mesa vseh vrst. Združenje bo letos priredilo na Mariborskem tednu spet veliko gostinsko razstavo, ki bo pokazala, da je mariborsko gostinstvo na višjo in vodilno gostinstvo v Sloveniji. Predsednik je odločno nastopil proti izdajanju koncesij s strani Mariborskega tedna tujim izvenmariborskim gostinskim podjetnikom. Koristi MT naj imajo domačini. Vprašanje plač nameštencev v gostinskih obratih je rešeno in je potrebna samo še banova odobritev. Tudi novi minimalni ceniki so že pripravljeni in jih bodo podjetniki pravočasno dobili.

Sledilo je poročilo tajnika g. Jenka, ki je podrobno orisal delo združenja. Iz njegovega poročila posnemamo, da je v Mariboru 151 gostinskih obratov, in sicer 5 hotelov, 15 restavracij, 2 gostišči, 14 gostiln s prenočiščem, 75 gostiln, 2 ljudski kuhinji, 13 kavarn, 2 bara, 1 avtomatični bife, 1 brezalkoholni bife, 19 bifejev in 2 krčmi. Hoteli imajo 154 sob in 214 postelj, gostilne pa 98 sob in 187 postelj. Mariborski gostinski obrati zaposlujejo 4 poslovodje, 7 poslovodkinj, 25 blagajničark, 72 natakarjev, 97 natakaric, 2 kuharja, 47 kuharic, 1 slaščičarja, 4 hotelske vratarje, 16 sobaric, 7 ho-

telskih slug in 156 druge služinčadi, skupaj torej 452 uslužbencev. Vajencev je 33, 7 vajenk in 1 praktikant.

Pregled blagajniškega poslovanja, ki je bilo zelo povoljno, je podal podpredsednik združenja in član nadzornega odbora g. Alojz Majcen.

Nato je spregovoril v imenu mestne občine dr. Senkovič, ki je izrekel mariborskemu gostinstvu vse priznanje ter poudarjal potrebo renoviranja nekaterih gostinskih obratov. — Ravnatelj Loos je obljubil v imenu TPZ in Mariborskega tedna gostinstvu podporo pri skupnih naporih za poživljenje našega turizma in z njim tudi gostinstva. Gosp. Serec je v imenu TOI in Zveze gostilničarskih združenj pozival k složnemu delu ter navedel nekaj kvarnih pojavov v gostinstvu Slovenije. Številno krčm in točilnic zelo stalno narašča, pada pa število večjih obratov, kar je zelo nezdrav pojav. G. Zorzut je v imenu mestnega turističnega odbora poudarjal pomen novega krasnega prospekta Maribora, ki bo privabil v središče slovenskega gostinstva še več gostov kakor doslej. Računamo lahko samo na domače goste iz južnih krajev, ki ne morejo pozabiti domačnosti in gostoljubnosti Maribora. — Govoril je tudi častni predsednik Združenja g. Valjak. S kratkim resuméjem je nato predsednik g. Klešič zaključil res uspelo zborovanje.

Sport**Hrvatska — Švica 4:0 (0:0)**

Včeraj je v Zagrebu prvič uradno nastopila hrvatska nogometna reprezentanca v tekmi proti Švici ter dosegla sijajen, nepričakovan uspeh. Za tekmo je vladal silen interes, karalo se je preko 10.000 gledalcev. Prvi polčas je dal prilično mlačno igro z obeh strani, ostal je brez zgoditka. V drugem delu pa se je povzpela hrvatska reprezentanca do sijajne forme ter dosegla po Cimermančiču (2), Malekalu in Lešnjaku štiri gole. Švicarska enajstotica sicer ni nastopila v svojem najmočnejšem sestavu, ker je Minelli poškodovan ter so poleg njega bili izmenjani še trije igralci, vendar to ne zmanjšuje uspeha hrvatskega nogometa. Pod vodstvom italijanskega sodnika Scarpia je potekla tekma jako fair.

ITALIJANSKO POVABILO SMUCARJEM
Gruppo Sciatori Monte Tricorno iz Trsta je poslala naši zimsko sportni zvezi va-

bilo na udeležbo pri smuku s Canina, ki bo 14. aprila. Tekmovalcem, ki bi sodelovali, se nudijo izjemno velike ugodnosti v voznini ter brezplačno bivanje v koči Nevea. Ker naša zveza ne more poslati tekmovalcev na svoje stroške v Italijo, je razposlala okrožnico podzvezam in klubom, da event. oni omogočijo svojim najboljšim polovanje na to konkurenco. Ker je treba izposlovati za vse udeležence 70 odst. popust na italijanskih železnicah v Rimu, se prijavni rok že jako zgodaj konča ter poziva zveza radi tega interesne, da zanesljivo sporoče imena tekmovalcev do četrtka, 4. aprila, zvečer radi izstavitve licence za start v inozemstvu.

s SK Lendava je v prijateljski tekmi premagal SK Gradjanski iz Cakovca z rezultatom 4:3 (2:1). Sodnik g. Dolgoš.

s Atletska sekcija SK Celja bo priredila v nedeljo, 7. aprila, otvoritveni cross-country. Tek se bo pričel ob 14.30 na Glaziji.

Spomnite se CMD!

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 5.—. Družbe, oredniki in ženski oglasniki plačajo po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma se le vpisati v pisno skupaj z naročilom ali pa po poštini položiti na čekovni račun št. 11.409. Za vse nismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 2 din.

Razno**MODRČKI**

stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri S. Keitš-u, Stolna 1. 11406-1

PREMOG

za domačo in centralno kurjavo ter industrijo nudi pre-mogovnik Ključarovi pri Ormožu. 934-1

SEMENSKI OVES

Jari lečmen, beli krompir za seme, deteljina in travna semena, škropilna sredstva, umetna gnojila in apneni prah je dobiti pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12, telefon 20-83.

OPREMLJENO SOBO

oddam gospodični. Dajem temeljit pouk na citre. Prodaj otroški športni voziček. Maribor, Raičeva 13-I. 1890-1

CENJENE DAME!

Vaše lase obvarujete samo z dobrim »Ella« preparatom, kjer ostane barva nespremenjena, sigurna in trajna. Salon Knez, kneza Kocija ul. 24 (bivša Tattenbachova), Maribor. 1877-1

Dam eno leto staro**PUNČKO**

v oskrbo dobri družini. Naslov pustiti ogl. odd. »Večernik«. 1878-1

OPOZARJAM

vsakogar, ki bo o moji osebi govoril neresnične vesti, da bom proti njemu sodniško po stopal. Kranjc Ivan, Kettejeva ul. 1, Pobrežje. 1885-1

Posesi

Lepe STAVBENE PARCELE naprodaj. Vprašati v gradbeni pisarni Peklar, Tomšičeva ulica. 1856-2

ENODRUŽINSKA HIŠO

z vrtom in njivo, Sp. Radvanje št. 52 poceni naprodaj. Vpraša se na Ptujski cesti pri mizarju Vivod Stanko. 1894-2

Prodaj**LEPO HIŠO**

tri sobe, lep vrt, precej zemljišča, tik Maribora. Vprašati Stane Vivod, Tezno, Ptujška cesta 119. 1860-2

Kupim**Kupim**

STISKALNICO ZA SENO, dobro ohranjeno. Cenj. ponudbe na naslov Ant. Podpečan, Ljubno, Savinjska dolina. 1905-3

Kupim

OTROŠKO POSTELJICO, dobro ohranjeno. Svečarna, Koroška 8. 1886-3

Prodaj

Prodaj dobro ohranjen SIVALNI STROJ, znamke »Singer«. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1889-4

OTROŠKI VOZIČEK

globok, zelo dobro ohranjen, prodaj. Kežarjeva ul. 10-1, desno. 1892-4

Prodaj

SODAVIČARSKI INVENTAR, stroji, stekla, zabojke, valji za kisik, umivalni aparat za steklenice. Cenj. ponudbe na naslov: Ant. Podpečan, Ljubno, Savinjska dolina. 1906-4

Stanovanje**Lepo**

SONČNO SOBO in kuhinjo oddam stranki brez otrok. Studenci, Radvanjska c. 50. 1716-5

STANOVANJE

3 sobe, kuhinja z balkonom in pritlikin, se odda 15. aprila ali 1. maja, Korošcova 5. 1888-5

Lepo

ENOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo in shrambo se odda s 1. majem. Vprašati Wilsono va 11. 1893-5

STANOVANJE

dvosobno, se odda s 1. majem. Krčevina, Aleksandrova c. 14. 1897-5

SOBA IN KUHINJA

se odda. Pražotnikova 17. 1900-5

SOBO IN KUHINJO

popolnoma renovirano, na desnem bregu Drave, se odda. Vprašati pri M. Ilger, Gosposka 15. 1904-5

Odda se

STANOVANJE 2 sobi, 1 kabinet od 15. aprila Tomšičev drevored. Vprašati v ogl. odd. »Večernik«. 1872-5

Kompletno

DVOSOBNO STANOVANJE oddam 1. maja. Vprašajte društvo hišnih posestnikov. 1874-5

SOBO IN KUHINJO

z zelenjavnim vrtom oddam. Dalmatinska 24. 1880-5

Krasno 1- in 3-sobno

STANOVANJE in moderni lokali se takoj oddajo pri postajališču Tezno, Ptujška 33. 1884-5

Oglašujte!

Sluzbo dobi**ŠIVILJA**

za trgovino se sprejme takoj. Pismene ponudbe na ogl. oddelku »Večernik« pod »Šivilja«. 1896-9

ELEKTROMONTER

z daljšo prakso se sprejme v službo pri mestnem električnem podjetju v Mariboru. Interesenti na vložijo prošnje do 8. aprila 1940. 1898-9

STAREJO POSTREŽNICO

sprejem. Ponudbe pod »Vestna« na ogl. odd. »Večernik«. 1902-9

Sobo išče**GOSPODIČNA**

išče za sebe in za eno leto staro punčko stanovanje kot sostanovalka, najraje k pensionistu. Naslov pustiti ogl. odd. »Večernik«. 1879-8

Zgubljeno**PES VOLČJAK**

je pobegnil v noči od nedelje na ponedeljek. Sliši na ime »Taco«. Pošten najditelj se na prošja, da ga odda proti nagradi v trafiki Zrinskijskega trga 1873-11

Lokal

Lepo opremljena PISARNA se odda. Aleksandrova 19-I, Repič. 1835-14

Sobo odda**Velika sončna****SOBA**

s separiranim vhodom se takoj odda dvema solidnima gospodičnima. Krekova 14, pritličje, desno. 1899-7

MEBLIRANA SOBA

se odda dvema gospodoma s celo oskrbo v Melju. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1903-7

MANSARDNO SOBO

prazno, s pomožnim prostorom oddam. Dalmatinska 24. 1881-7

Odda se**SOBA**

Vetrinjska 22. 1883-7

Lepo

OPREMLJENO SOBO z dvema posteljama za boljšo osebo oddam. Koseskega ul. 47. 1876-7

V najem**Dam v najem**

TRGOVINO Kac M. v Jarenini št. 48 na zelo prometnem kraju. 1882-15

Kapital**HRANILNE KNJIŽICE**

vrednostne papirje kupujemo stalno in po najvišjih cenah in takojšnjem plačilu **RUDOLF ZORE** Ljubljana, Gledališka ulica 12

OKASA**tablete**

Pri spolni slabosti lahko poskusite

OKASA**tablete****za moške**

100 komadov din 220.— proti povzetju

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. S. 5846 26

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Ljubljana, Prešernova ul. 44

babič

moško perilo po meri, ceneno in najboljše kakovosti maribor — gosposka 24

! fotografirajte !

v moderni izdelavi prejmete pri

Fapeli

Maribor, Gosposka ul. 18 — Martinz

Grad sreče

Tujskoprometna zveza »PUTNIK« v Mariboru, glavna kolektura državne razredne loterije

Vabi tudi Vas,

da preizkusite svojo srečo in nabavite srečko 40. kola državne razredne loterije.

V tem kolu bodo izžrebani dobitki v skupnem znesku din 65.000.000.—

Žrebanje I. razreda 12. aprila 1940.

Cene srečk: cela din 200.—
polovična din 100.—
četrtinska din 50.—

Točna, hitra in diskretna postrežba!

Naročite čimprej srečko v

»GRADU SREČE«, »PUTNIK«, Maribor, Trg svobode - grad. Telefon 21-22, 21-29.

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglast po ceniku — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11.409.